

Voorstel aan de raad

afdeling: RD
steller: M.G.R. Groeneveld
doorkiesnummer: 0320-278437
e-mailadres: mgr.Groeneveld@lelystad.nl
begrotingsparagraaf: Schoon, heel, veilig en duurzaam

2010

Nr. B10-02902-1

Punt van de agenda voor de vergadering van

Onderwerp

Beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving

Voorgesteld besluit

1. **Kennis te nemen van het beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving 2011 tot en met 2014.**
2. **Met de voorgestelde jaarspeerpunten voor de uitvoering van de Handhavingstaken in te stemmen:**
 - 2011: duurzaamheid;
 - 2012: fysieke veiligheid voor personen;
 - 2013: geluidsoverlast en verstoring;
 - 2014: gebruik, opslag en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Inleiding

Het huidige handhavingsbeleidsplan voor de bouwregelgeving loopt tot en met 2010. Het professionaliseren van het toezicht en de handhaving van de milieuregelgeving is vastgelegd in verschillende documenten. Met betrekking tot de vergunningen op grond van de Algemene plaatselijke Verordening (Apv) is voor de verschillende vergunning separaat handhavingsbeleid vastgesteld.

Mede gelet op nieuwe wetgeving (Wabo) is een bijstelling van de huidige manier van werken nodig. Dit beleidsplan geeft de kaders voor het uitvoeren van de handhavingstaak door de afdeling Ruimtelijke dienstverlening. Het beleidsplan is een integraal plan waarin de handhavingtaken van de beleidsvelden bouw, milieu en Apv, meegenomen. Hierbij is tevens rekening gehouden met de opdracht een prioritering aan te brengen in de uitvoering.

Het nieuwe handhavingbeleidsplan geeft richting aan de uitvoering van de handhavingstaken. Op basis van dit plan stelt het college jaarlijks een handhavingsuitvoeringsplan vast. Het huidige handhavingsbeleidsplan voor de bouwregelgeving loopt tot en met 2010. Het professionaliseren van het toezicht en de handhaving van de milieuregelgeving is vastgelegd in verschillende documenten. Met betrekking tot de vergunningen op grond van de Algemene plaatselijke verordening (Apv) is voor de verschillende vergunningen separaat handhavingsbeleid vastgesteld.

Mede gelet op nieuwe wetgeving (Wabo) is een bijstelling van de huidige manier van werken nodig. Dit beleidsplan geeft de kaders voor het uitvoeren van de handhavingstaak door de afdeling Ruimtelijke dienstverlening. Het beleidsplan is een integraal plan waarin de handhavingtaken van de beleidsvelden bouw, milieu en Apv, meegenomen. Hierbij is tevens rekening gehouden met de opdracht een prioritering aan te brengen in de uitvoering.

Het nieuwe handhavingbeleidsplan geeft richting aan de uitvoering van de handhavingstaken. Op basis van dit plan stelt het college jaarlijks een handhavingsuitvoeringsplan vast.

Beoogd effect

Doel van het nieuwe beleid is om effectief om te gaan met de beschikbare personele capaciteit. Door middel van een risico-analyse en prioritering wordt voorrang gegeven aan die taken waarbij overtreding van de regels het meeste of de schadelijkste gevolgen kunnen hebben. Daarnaast wordt voorgesteld ieder jaar een speerpunt te benoemen.

Argumenten

1.1 Het huidige handhavingsbeleidsplan van de afdeling ruimtelijke dienstverlening loopt tot en met 2010.

In het Besluit omgevingsrecht is de verplichting opgenomen om handhavingsbeleid vast te stellen waarin wordt aangegeven welke doelen het zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. Voor de komende jaren moet daarom nieuw handhavingsbeleid worden vastgesteld.

1.2 De Wabo vereist een integrale opzet van de handhaving voor de fysieke leefomgeving.

Dit beleid gaat deel uitmaken van een cyclus waarin 4-jaarlijks een beleidsplan wordt vastgesteld, dat – indien nodig - jaarlijks wordt bijgesteld op basis van de resultaten van de handhaving. Die resultaten worden vastgelegd in een jaarverslag over de uitvoering.

2.1 Met het aanwijzen van speerpunten wordt een thema gegeven aan de handhavingstaken voor het betreffende jaar. Dit thema maakt het makkelijker om met de bevolking te communiceren over te nemen handhavingsacties en resultaten van die acties te bepalen.

2.2 De bepaalde speerpunten zijn tevens van invloed op de prioriteitstelling.

De in het handhavingsbeleidsplan opgenomen prioriteringslijst is niet statisch. Het vaststellen van een jaarlijks speerpunt is van invloed op de te stellen prioriteiten.

Kanttekeningen

Het vastgestelde beleidsplan zal dienen als kader voor de jaarlijks op te stellen handhavings-uitvoeringsprogramma's (HUP's). De beschikbare personele capaciteit, de prioriteitstelling op basis van de risico-analyse en de gekozen speerpunten zijn bepalend voor de uit te voeren taken.

Lelystad, 23 november 2010.

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

D.G.C. van der Spek.

M. Horselenberg.

Raadsbesluit

2010

Nr. B10-02902-3

De raad van de gemeente Lelystad,

op voorstel van het college van de gemeente Lelystad d.d. 23 november 2010;

gelet op artikel 7.2 van het Besluit omgevingsrecht;

B E S L U I T:

1. kennis te nemen van het beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving 2011 tot en met 2014;
2. met de voorgestelde jaarspeerpunten voor de uitvoering van de Handhavingstaken in te stemmen:
 - 2011: duurzaamheid;
 - 2012: fysieke veiligheid voor personen;
 - 2013: geluidoverlast en verstoring;
 - 2014: gebruik, opslag en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Lelystad,

De raad van de gemeente Lelystad,

de griffier,

de voorzitter,

BESLUITEN VAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LELYSTAD

Datum: 23 november 2010

Aanwezig: burgemeester Horselenberg (voorzitter), wethouders Luchtenveld, Fackeldey, De Jager, Jansen en Jacobs en secretaris Van der Spek.

Afwezig:

Agendanr. 27 :

	Agenda-nummer	Onderwerp	Besluit
		Collegevergadering	
	I	Besluitenlijst collegevergadering d.d. 16-11-2010 Besluitenlijst geheim collegevergadering d.d. 16-11-2010	Vast te stellen, met de wijziging dat bij de representatie op 13-12-2010 de wethouders Jacobs en Fackeldey bij het provinciaal jeugddebat aanwezig zijn. Vast te stellen.
	III	Voorstellen A-procedure (zie lijst)	Het besluit B10-08244 heeft als portefeuillehouder alleen wethouder De Jager en is genomen op 17-11-2010 en bij het besluit B10-01587 moet bij punt 4 de zinsnede "verhogen van de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk " vervangen worden door ... de buitenspeelruimte ". Overigens te besluiten conform de voorstellen.
	IV	Voorstellen B-procedure (openbaar)	
	IV-1	Notanummer B10-06949 van BBL Vaststelling van verschillende belastingsverordeningen en tarievenregeling	Aan te houden
	IV-2	Notanummer B10- 07914 van CS Onderzoeksagenda 2011	1. De volgende onderwerpen op te nemen in het onderzoeksplan 2011 en de rapportages als input voor de kadernota 2012. Doelmatigheid: - Overdracht en beheer eigendom gemeentelijk vastgoed - Bezuinigingen gesubsidieerde instellingen - Stimuleren afvloeien personeel Doeltreffendheid: - Marketing en acquisitie (CML) 2. Het onderzoeksplan 2011 in het kader van artikel 213a van de gemeentewet vast te stellen. 3. De raad per brief te informeren.
	IV-3	Notanummer B10-02902 van RD Beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving 2011-2014	1. De raad voor te stellen kennis te nemen van het Beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving 2011 tot en met 2014. 2. De raad voor te stellen met de jaarspeerpunten in te stemmen.
	IV-4	Notanummer B10-08441 van BLD Convenant leerwerkloket	Het convenant Leerwerkloket Flevoland te onderschrijven.

INHOUD

1	INLEIDING.....	4
2	HANDHAVINGSBELEID OP HOOFDLIJNEN	6
2.1	EVALUATIE TAAKUITVOERING EN VERWACHTE TAAKONTWIKKELING.....	6
2.2	DE TOEZICHTSTRATEGIE.....	6
2.3	HANDHAVINGSSTRATEGIE.....	6
2.4	HANDHAVINGSBELEID 2011 T/M 2015	7
2.5	WETGEVING	7
2.6	INTEGRALE HANDHAVING	7

DEEL A: DE ANALYSE

3	EVALUATIE TAAKUITVOERING EN TAAKONTWIKKELING	9
3.1	HANDHAVING BOUWREGELGEVING	9
3.2	HANDHAVING MILIEUREGELGEVING	10
3.3	HANDHAVINGSGEBIED VEILIGHEID	11
3.4	BENCHMARK	12
3.5	HOOFDLIJNEN	12
4	DE TOEZICHTSTRATEGIE.....	13
4.1	PROBLEEMANALYSE.....	13
4.2	INZET VAN DE BESCHIKBARE CAPACITEIT	16
4.3	HOOFDLIJNEN	16
5	HANDHAVINGS / SANCTIE-STRATEGIE.....	18
5.1	HANDHAVINGSPLICHT	18
5.2	HERSTELSANCTIES	18
5.3	BESTRAFFENDE SANCTIES.....	19
5.4	SANCTIE-STRATEGIE.....	19
5.5	HOOFDLIJNEN	20

DEEL B: HET BELEID

6	HANDHAVINGSBELEID 2011 T/M 2015.....	22
6.1	2011: DUURZAAMHEID: KLIMAAT, LEEFBAARHEID, ENERGIEVERBRUIK EN BRANDVEILIGHEID.....	22

6.2	2012: FYSIEKE VEILIGHEID, VOORAL VOOR PERSONEN (WERKNEMERS, GASTEN, BEZOEKERS)	23
6.3	2013: HINDER EN LEEFBAARHEID, MET NADRUK OP GELUIDOVERLAST EN VERSTORING	23
6.4	2014:VOLKSGEZONDHEID: GEBRUIK, AANWEZIGHEID EN OPSLAAN VAN GEVAARLIJKE STOFFEN	23
6.5	PERSONELE CAPACITEIT EN INZET	24
6.6	HANDHAVEN: WAT EN HOE.....	25
6.7	HOOFDLIJNEN	25

DEEL C: DE ACHTERGRONDEN

7	WETGEVING.....	27
7.1	CONTEXT VAN HET HANDHAVEN	27
7.2	ALGEMENE WET BESTUURSRECHT (AWB).....	28
7.3	WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT (WABO)	28
7.4	KWALITEITSEISEN: ONTWERP-BESLUIT OMGEVINGSRECHT	29
7.5	REGIONALE UITVOERINGSDIENST (RUD)	30
7.6	HOOFDLIJNEN	31
8	INTEGRALE HANDHAVING.....	32
8.1	BREEDTE VAN HET TAAKVELD	32
8.2	UITVOERINGSMODELLEN INTEGRALE CONTROLES	33
8.3	VAN MODEL NAAR PRAKTIJK.....	34
8.4	INTEGRALE HANDHAVING (JURIDISCH).....	35
8.5	SANTIEMIDDELEN	35
8.6	HOOFDLIJNEN	35

Bijlagen

Bijlage 1: handhavingsopgaven bouwen en RO

Bijlage 2: handhavingsopgaven brandveilig gebruik

Bijlage 3: handhavingsopgaven APV

Bijlage 4: handhavingsopgaven milieu

Bijlage 5: omschrijving gebruikte parameters risicobepaling

Bijlage 6: sanctiestrategie voor de naleving van milieuvoorschriften

Bijlage 7: titel 5.1 Algemene wet bestuursrecht

Bijlage 8: overzicht van wetten en besluiten onder de werking van de Wabo

Bijlage 9: kwaliteitseisen handhaving

1 Inleiding

Met het “Handhavingsprogramma Bouwregelgeving 2006 t/m 2010” is een begin gemaakt met een andere benadering van de handhaving. De ondertitel “Handhaving, van passief naar actief beleid” gaf deze omslag duidelijk aan. Hierbij speelde ook de professionalisering van de handhaving een rol.

Die professionalisering heeft ook geleid tot het maken van duidelijke keuzes als het gaat om de onderwerpen waarop wordt gehandhaafd. Hiervoor zijn matrixen ontwikkeld die op basis van objectieve aspecten een prioriteit geven aan de handhavingstaken. Zo kan goed worden ingespeeld op het spanningsveld dat altijd bestaat tussen de vraag om handhaving en het beschikbare personeel.

De afgelopen jaren heeft de ontwikkeling van de wettelijke kaders voor handhaving niet stilgestaan. Op het gebied van bouwen en wonen is medio 2008 de Wet ruimtelijke ordening van kracht geworden. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is recentelijk aangepast op het gebied van samenhangende besluiten, dwangsommen bij niet tijdig beslissen en verder is de vierde tranche van deze wet eindelijk in werking getreden. Deze heeft met name invloed op de wijze waarop handhavingssancties kunnen worden toegepast.

Daarnaast is al enige jaren gewerkt aan het invoeringstraject voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Naast de integratie van de vergunningverlening – voor één project met één aanvraag bij één loket voor één vergunning – wordt ook gestreefd naar integratie van de handhaving voor alles wat met de fysieke omgeving te maken heeft. De Wabo is per 1 oktober 2010 in werking getreden.

Reden genoeg om op dit moment het handhavingsprogramma 2006 t/m 2010 te herzien. Uitgangspunt is het invoeren van een op de Wabo gebaseerd handhavingsprogramma per 1 januari 2011. Vanwege de koppeling met de Wabo is op hoofdlijnen uitgegaan van de ‘Wegwijzer omgevingsvergunning, module handhaving’ van het ministerie van VROM. De kwaliteitseisen voor handhaving geven ook de mogelijkheid om – meer dan voorheen – te sturen op kwaliteit van de handhaving in plaats van kwantiteit. Waar in het verleden vooral getoetst werd op het aantal controles, bestaat nu de mogelijkheid in te gaan op risicoaspecten en andere aspecten op een lagere prioriteit toe te kennen. Ofwel een beoordeling op kwaliteit in plaats van kwantiteit.

In dit beleidsstuk zult u daarom geen verzoek aantreffen voor meer personeel. Uitgaande van de huidige bezetting wordt door middel van een risico-analyse de werkvoorraad in kaart gebracht. Voor de uitvoering wordt een keuze gemaakt aan welke aspecten in de planperiode (2011 t/m 2015) extra aandacht zal worden besteed.

Na een samenvatting op hoofdlijnen in het volgende hoofdstuk, is het “Beleidsplan handhaving fysieke leefomgeving 2011 t/m 2015” opgebouwd uit drie delen.

“De Analyse” laat zien welke handhavingsopgaven in Lelystad spelen. Hier wordt ook inzichtelijk gemaakt wat het risicoprofiel van de verschillende handhavingsopgaven is. Dit is de basis voor het voorgestelde beleid.

In “Het Beleid” wordt uiteengezet wat de voorgestelde speerpunten zijn voor de handhavingopgaven in de planperioden. Deze speerpunten zullen de basis vormen voor het jaarlijks

op te stellen handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP).

In het onderdeel “De Achtergronden” worden de basisprincipes toegelicht die ten grondslag liggen aan de uitgevoerde analyse en het opgestelde beleid. Het gaat om een toelichting op de van toepassing zijnde wetgeving en de uit de Wabo voortvloeiende eis om integrale handhaving.

2 Handhavingsbeleid op hoofdlijnen

Deel A: De Analyse

2.1 Evaluatie taakuitvoering en verwachte taakontwikkeling

- Voor de handhaving van bouwregelgeving is in de afgelopen jaren al met een prioriteitenlijst gewerkt.
- Door invoering van de Wabo neemt het risico op illegale bouw toe, wat meer werk inzake opsporing en op juridisch vlak kan geven.
- Er moet een goede afweging worden gemaakt tussen inzet en opbrengst. Toezicht op bijvoorbeeld schuttingen ligt dan bijvoorbeeld niet voor de hand.
- Toezicht op kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en gebruiksvergunningen en – meldingen wordt door GGD en MSF uitgevoerd. De aansturing en eventuele juridische afhandeling wordt door Ruimtelijke Dienstverlening gedaan.
- Een door BMC uitgevoerd benchmarkonderzoek geeft aan dat de beschikbare formatie voor de bij Ruimtelijke Dienstverlening neergelegde taken overeenkomt met vergelijkbare gemeenten.

2.2 De toezichtstrategie

- De probleemanalyse is gebaseerd op de aanwezige taakvelden: Bouwen en RO, APV, milieu en (brand)veiligheid. De handhavingsopgaven zijn in kaart gebracht. Hierover heeft regionale afstemming plaatsgevonden.
- Op basis van objectieve parameters is een risicoanalyse gemaakt.
- Uit de risicoanalyse komt naar voren welke handhavingsopgaven potentieel het grootste risico geven bij overtredingen.
- Naast probleem- en risicoanalyse bestaat de toezichtstrategie uit een visie op de inzet van personele capaciteit.
- Uit een benchmarkonderzoek is gebleken dat Lelystad een personele bezetting heeft die overeenkomt met vergelijkbare gemeenten. Deze capaciteit vormt het uitgangspunt voor de op te stellen uitvoeringprogramma's
- Voor een goede taakuitvoering wordt op hoofdlijnen een verdeling van de personele inzet aangehouden van 50% voor de hoge prioriteit, 20% voor de lage prioriteit en 30% voor projecten.

2.3 Handhavingsstrategie

- Er geldt in beginsel een handhavingsplicht.
- De afdeling Ruimtelijke Dienstverlening kan alleen herstelsancties opleggen
- Voor het bepalen van de hoogte van dwangsommen wordt bij milieuzaken de regionale richtlijn aangehouden
- Boetes kunnen alleen in samenwerking met de politie worden opgelegd. Een slagvaardige handhaving van – onder meer – de APV-taken vraagt om inzet van een BOA.

Deel B: Het Beleid

2.4 Handhavingsbeleid 2011 t/m 2015

- Met het kiezen van jaarlijkse speerpunten kan handhaving door gerichte voorlichting een gezicht krijgen.
- Bij ieder speerpunt hoort ook een doelstelling. Het ontbreken van basisgegevens over naleving maakt het formuleren, maar vooral het evalueren, van een doelstelling voor ieder speerpunt moeilijk.
- Speerpunt 2011: geluidsoverlast en verstoring.
- Speerpunt 2012: fysieke veiligheid voor personen.
- Speerpunt 2013: duurzaamheid.
- Speerpunt 2014: gebruik, opslag en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.
- De huidige personele capaciteit is het uitgangspunt voor de komende jaren.
- Naast prioritering van taken kan worden besloten taken die geen (maatschappelijke) winst opleveren niet structureel uit te voeren.
- Herstelsancties (dwangsom en bestuursdwang) worden ingezet op basis van regionaal beleid. Boetes kunnen (nog) niet worden uitgedeeld omdat de afdeling geen boe's kent.

Deel C: De Achtergronden

2.5 Wetgeving

- Deze handhavingsnota behandelt het beleid mbt toezicht en handhaving van taken die te maken hebben met de fysieke omgeving.
- Daarmee is de uitvoering van de handhavingstaken volgens deze nota gekoppeld aan de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Het handhavingsbeleid voldoet aan de kwaliteitseisen die in het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn opgenomen.

2.6 Integrale handhaving

- De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de gestelde kwaliteitseisen vragen om een integrale vorm van toezicht en handhaving;
- Er bestaan verschillende organisatievormen waarop integraal toezicht tot stand kan komen;
- Per situatie kan/zal voor een andere vorm (moeten) worden gekozen.
- Zoeken naar de meest optimale methode kan bijdragen aan een efficiëntere werkwijze, maar vraagt ook veel voorbereiding.
- Nadat eigen toezichthouders overtredingen hebben geconstateerd kunnen andere overheden de gemeente vragen handhavend op te treden.
- Handhavingsbeschikkingen worden zoveel mogelijk integraal opgesteld.
- Bij overtreding van een omgevingsvergunning kan alleen en herstelsanctie worden opgelegd.

DEEL A

DE ANALYSE

3 Evaluatie taakuitvoering en taakontwikkeling

De wijze waarop toezicht en handhaving van de bouwregelgeving in Lelystad wordt uitgevoerd heeft zich steeds verder uitgekristalliseerd. Vertrekkend van een piepsysteem – alleen reageren op klachten – is in de afgelopen jaren al een integratie gerealiseerd tussen de beleidsvelden bouwen, milieu en veiligheid. In het kader van dit beleidsplan wordt gekeken naar een verdere integratie van toezicht en handhaving.

3.1 Handhaving bouwregelgeving

Dit beleidsveld heeft betrekking op het reguliere toezicht op de verleende bouw- en sloopvergunningen, toezicht op en handhaving van de naleving van de bouwregelgeving en wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening, afhandeling van klachten over illegaal bouwen en gebruik, etc.

Toezicht en handhaving binnen dit beleidsveld is primair gericht op veiligheid en gezondheid van de bevolking, zoals ook is uitgesproken in het collegeprogramma. Toezicht op (nieuw)bouwprojecten heeft vooral tot doel uitvoering van de bouw in overeenstemming met de verleende bouwvergunning te waarborgen. Voor wat betreft toezicht op bestaande bouw en tijdelijke bouwwerken blijft de focus gericht op met name aspecten van veiligheid en gezondheid.

Teneinde een goede basis te verkrijgen voor het verder integreren van de toezicht- en handhavingstaken is de uitvoering van het “Handhavingsprogramma Bouwregelgeving 2006 t/m 2010” tegen het licht gehouden. In dit programma zijn naast de controle op afgegeven bouwvergunningen 25 handhavingsopgaven vastgesteld. Standaard worden alle afgegeven bouwvergunningen gecontroleerd. Daarnaast is aan de overige handhavingsopgaven door middel van een risicomatrix een prioriteit gegeven. In combinatie met de beschikbare personele inzet is toen besloten vooral de 10 hoogst scorende taken uit te voeren. In het jaarverslag over 2008 wordt geconstateerd dat de geplande (hoogst scorende) toezicht-taken zijn uitgevoerd. Hiermee is in feite al een keuze gemaakt minder relevante taken niet uit te voeren wegens capaciteitstekort voor het houden van toezicht. Ook met die beperkte (technische) uitvoering lijkt op het gebied van de juridische afhandeling een capaciteitstekort aanwezig te zijn. In het HUP 2009 wordt eenzelfde tekort aangegeven.

Met de invoering van de Wabo zal het aantal vergunningvrije bouwwerken verder toenemen. Een nieuwe categorie is het vergunningvrij bouwen als het bestemmingsplan het toestaat. Veel mensen zullen niet beseffen dat voordat (vergunningvrij) wordt gebouwd, eerst het bestemmingsplan moet worden geraadpleegd. Het is immers vergunningvrij! Met daarnaast het op termijn beschikbaar worden van de bestemmingsplannen op het internet valt de signaalwerking van een informatieverzoek aan de gemeente verder weg. Hiermee neemt het risico op illegale bouw toe, dit wordt ook door VROM gesignaleerd in het voorbereidingstraject van de Wabo.

Vergunningvrije bouwwerken moeten echter ook voldoen aan het bouwbesluit. De aard van het toezicht op de bouwregelgeving zal met het voorgaande sterk gaan veranderen. Er zal meer tijd moeten worden gestoken in opsporing en eventuele legalisering. In die gevallen is dan altijd sprake van herstellen (i.p.v. voorkomen). Dit kan een verzwaring van de juridische taken met zich meebrengen.

Daarnaast is het de vraag of in alle gevallen toezicht moet worden gehouden en of bij alle overtredingen moet worden opgetreden. Zo is het nu gebruikelijk om alle afgegeven bouwvergunningen te controleren. Het is echter de vraag of dat in alle gevallen nodig is. Een aantal – nu lichte - bouwvergunningen, zoals carports en dakkapellen, kunnen wellicht ook zonder toezicht worden gerealiseerd.

Ook levert toezicht en handhaving van afwijkingen bij het neerzetten van schuttingen veel werk op, maar is handhaving in de beleving van bewoners eerder irritant dan nuttig. De maatschappelijke relevantie van dit soort handavingsopgaven is zeer laag. In de loop van deze planperiode zal via de HUP's een uitwerking plaatsvinden van taken die niet meer worden uitgevoerd omdat de tijdsbesteding niet opweegt tegen het resultaat.

3.2 Handhaving milieuregelgeving

Dit beleidsveld heeft betrekking op het reguliere toezicht op inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer, de uitvoering van het Activiteitenbesluit, toezicht in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, afhandeling van milieugerelateerde klachten en calamiteiten, etc. In geval van geconstateerde overtredingen wordt altijd een handhavingstraject ingezet.

Voor inrichtingen wordt de prioritering voornamelijk bepaald door de milieucategorie en de daaraan gekoppelde controlefrequentie. Dit wordt beschouwd als hetgeen minimaal vereist is om een adequaat niveau van toezicht te bereiken.

De overige toezichthoudende taken bestaan uit onontkoombare taken – zoals het toezicht op grondstromen, zoals bij de aanleg van de Hanzelijn – en taken die op basis van prioriteiten zijn vastgesteld.

Zowel in het jaarverslag 2008 als in het HUP 2009 is aangegeven dat niet voldoende capaciteit aanwezig is om het toezicht bij inrichtingen conform de planning uit te voeren. Ook de juridische capaciteit zou niet voldoende zijn om adequaat opvolging te geven aan geconstateerde overtredingen. Deze constatering is mede een reden geweest opdracht te geven een benchmarkonderzoek uit te voeren. Hierop wordt in paragraaf 3.4 ingegaan.

Vooraf op het gebied van het reguliere milieutoezicht zal de wijze van het bepalen welke inrichtingen worden gecontroleerd gaan veranderen. Deze discussie wordt mede gevoerd in het kader van de lopende onderzoeken naar de eventuele vorming van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). In de huidige praktijk bepaalt de milieucategorie de controlefrequentie. Dit systeem moet in het kader van de kwaliteitseisen opgenomen in de Wabo worden omgezet naar een risicoanalyse met een prioriteitstelling. Hierop wordt in de hoofdstukken 5 en 6 ingegaan.

3.3 Handhavingsgebied veiligheid

Dit beleidsveld heeft betrekking op het reguliere toezicht op brandveilig gebruik, toezicht op en handhaving van de naleving van de bijzondere wetgeving (Drank- en Horecawet, Wet op de Kansspelen, APV, etc.), de spelregels omtrent evenementen én de handhaving van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Voor het toezicht op gebruiksvergunningen en –meldingen wordt uitgegaan van de zogenaamde Prevap-lijst (prevap=preventie activiteiten plan). Voor het overige vindt toezicht over het algemeen plaats op projectbasis. Voor het uitvoeren van de Prevap-lijst op basis van de VNG-richtlijn is onvoldoende capaciteit aanwezig. Hier zullen derhalve prioriteiten moeten worden gesteld. Uitvoering vindt plaats door het team Toezicht & Handhaving en MSF.

Daarnaast wordt, vooruitlopende op komende wijzigingen, afgeweken van het Gebruiksbesluit door het aantal van 11 personen als grens voor een gebruiksmelding te wijzigen in 5 personen. In het Gebruiksbesluit is vastgelegd welke vorm van gebruik resp. gebruiksfuncties vergunningplichtig zijn. De vergunningplicht is in alle gevallen gerelateerd aan het aantal aanwezige personen, te weten meer dan 10. De mogelijkheid wordt geboden om in de gemeentelijke bouwverordening, de grens voor de vergunningplicht aan te scherpen door de genoemde aantallen personen te verlagen.

De vergunningplichtige situaties zien met name op gebruik van bouwwerken voor het huisvesten, opvangen, verzorgen, etc. van kwetsbare (minder zelfredzame) categorieën personen. In dergelijke situaties kunnen de gevolgen van het uitbreken van een brand zeer ernstig zijn. Vanuit oogpunt van het bevorderen resp. waarborgen van een voldoende hoog niveau van brandveilig gebruik van bouwwerken is het wenselijk de grens voor de vergunningplicht te verlagen 5 personen. Met deze verlaging én daarmee met het uitbreiden van de reikwijdte van de vergunningplicht kan de brandveiligheid in risicovolle resp. kwetsbare situaties beter worden gewaarborgd.

Per 2010 is nieuwe regelgeving van kracht geworden met betrekking tot (brand)veiligheid van kinderopvang bij gastouders. Ook is er nieuwe regelgeving van kracht per 1 augustus 2010 met betrekking tot peuterspeelzalen en brede scholen. Het beleid voor deze taken wordt gemaakt door de afdeling Beleid, toezicht wordt door de GGD uitgevoerd. De administratieve verwerking, eventuele aanschrijvingen en juridische opvolging wordt door de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening verzorgd. Het is nog niet duidelijk welke invloed deze wijzigingen zullen hebben.

Handhaving van de APV-taken vindt door diverse onderdelen van de gemeentelijke organisatie plaats. Bij toezicht op bouw- en milieuregelgeving – en straks het omgevingsrecht – wordt gewerkt met herstelsancties. Het betreft daarbij altijd niet tijdelijke aspecten. Dat is anders bij de APV-taken. Overtredingen zijn vrijwel altijd van tijdelijke aard. In deze gevallen werkt een boete veel beter dan een herstelsanctie. Bestuurlijke of strafrechtelijke boetes vragen echter om optreden door een bijzonder opsporingsambtenaar (BOA). Het team toezicht en handhaving van de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening beschikt echter niet over een of meer hiertoe bevoegde BOA's. Optreden inzake APV-overtredingen moet daarom beter worden afgestemd. Reden hiervoor is tevens de terugtrekkende houding van de politie bij dit soort overtredingen. In de planperiode van dit beleidsplan zal hiernaar nader onderzoek worden verricht.

In de verdere uitwerking van dit handhavingsgebied wordt een onderscheid gemaakt tussen de APV- taken en de taken op het gebied van het Gebruiksbesluit (“Brandweer”).

3.4 Benchmark

De aangegeven tekorten op het gebied van toezicht en juridische capaciteit heeft ertoe geleid dat aan BMC is gevraagd een benchmark-onderzoek uit te voeren. Hierbij is de beschikbare formatie in Lelystad afgezet tegen vergelijkbare gemeenten.

Voor bouwtoezicht ligt de formatie iets boven het landelijk gemiddelde.

De formatie voor milieutoezicht, inclusief de inhuur bij MSF, komt overeen met het landelijk gemiddelde.

Referentiegemeenten kennen een vergelijkbare inzet op het gebied van veiligheid.

Voor de juridische afhandeling is een capaciteit beschikbaar die overeenkomt met de formatie van referentiegemeenten.

Een benchmark, zoals die door BMC is uitgevoerd, kan alleen naar de grootste gemene deler kijken. Er zijn teveel variabelen om volledig vergelijkbare gegevens naast elkaar te kunnen leggen.

Het onderzoek is niet ingegaan op de eventuele gevolgen van nieuwe wetgeving als de Wabo voor de inzetbaarheid van personeel. Eveneens is geen inzicht geboden in de gevolgen van de op te leggen kwaliteitseisen voor organisatie en uitvoering van toezicht en handhaving.

Desondanks mag worden geconcludeerd dat Lelystad wat betreft de personele bezetting ten behoeve van de handhavingstaken die bij de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening zijn neergelegd niet afwijkt van het landelijke beeld.

3.5 Hoofdpijnen

- Voor de handhaving van bouwregelgeving is in de afgelopen jaren al met een prioriteitenlijst gewerkt.
- Door invoering van de Wabo neemt het risico op illegale bouw toe, wat meer werk inzake opsporing en op juridisch vlak zal geven.
- Er moet een goede afweging worden gemaakt tussen inzet en opbrengst. Toezicht op bijvoorbeeld schuttingen ligt dan niet voor de hand.
- Toezicht op kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en gebruiksvergunningen en – meldingen wordt door GGD en MSF uitgevoerd. De aansturing en eventuele juridische afhandeling wordt door Ruimtelijke Dienstverlening gedaan.
- Een door BMC uitgevoerd benchmarkonderzoek geeft aan dat de beschikbare formatie voor de bij Ruimtelijke Dienstverlening neergelegde taken overeenkomt met vergelijkbare gemeenten.

4 De toezichtstrategie

In de praktijk zal het niet mogelijk zijn op alle fronten alle handhavingstaken volledig uit te voeren. Dit heeft uiteraard te maken met de beschikbare middelen, maar ook met de importantie van de uit te voeren taak. Hierin wordt inzicht verkregen door het uitvoeren van een probleemanalyse. Op basis van die analyse kunnen prioriteiten worden gesteld. Het uitvoeren van een probleemanalyse volgt uit de kwaliteitseisen voor het handhavingsbeleid zoals deze zijn opgenomen in Wabo en Bor.

De probleemanalyse kan vanuit verschillende invalshoeken plaatsvinden en begint met een inventarisatie van de concrete handhavingstaken op grond van de Wabo, de Wro, Woningwet, Wet milieubeheer en andere betrokken wetten met de daarbij behorende besluiten en verordeningen. De invalshoeken zijn:

1. Probleemanalyse per taakveld: Per beleidsveld (bouwen, milieu, APV, RO, brandweer) wordt een sectorale probleemanalyse gemaakt. Hierbij wordt aangegeven welke taken een hoog risico vormen. Om een eenduidige prioriteitstelling te verkrijgen kan gebruik worden gemaakt van een matrix met vooraf gedefinieerde (negatieve) effecten van een overtreding. Hierbij kan aan de verschillende effecten ook een bepaalde weegfactor worden gekoppeld. Zo kan bijvoorbeeld hoge prioriteit worden gegeven aan alles waarbij veiligheid in het geding is.
2. Doelgroep- of gebiedsgerelateerde probleemanalyse: De probleemanalyse wordt integraal opgebouwd, bijvoorbeeld vanuit ongewenste gedragingen van een doelgroep. In plaats van doelgroep gebonden problemen kan ook worden uitgegaan van gebiedsgebonden problemen.
3. Objectgerelateerde probleemanalyse: Hierbij wordt de probleemanalyse opgebouwd vanuit soorten objecten (bijvoorbeeld kantoren, fabrieken of woonhuizen). Vervolgens wordt de analyse verfijnd naar levensfase (realisatie, gebruik en sloop)

In eerste instantie wordt voor dit beleidsplan gekozen voor de eerste methode: het inventariseren per taakveld. Dit sluit nauw aan bij het reeds in het “Handhavingsprogramma Bouwregeling 2006-2010” gebruikte systeem. In de komende jaren kan de praktijk van de uitvoering van de handhavingstaken zich dusdanig blijken te wijzigen dat in een volgend beleidsplan een andere insteek wordt gekozen. Dat hangt mede af van de in de komende periode verkregen informatie, bijvoorbeeld over het naleefgedrag.

4.1 Probleemanalyse

De basis voor de probleemanalyse vormen de handhavingsopgaven. Veelal zijn die al bekend, aangezien hiermee al een aantal jaren wordt gewerkt. Wel is gekeken naar het zoveel mogelijk verkleinen van het aantal taken. Vooral bij het onderdeel milieu heeft een samenvoeging van gelijksoortige inrichtingen het aantal opgaven verminderd. De handhavingsopgaven die ten grondslag liggen aan deze probleemanalyse zijn opgenomen in de bijlagen 1 tot en met 4.

Bij het verder opstellen van de probleemanalyse wordt een aantal parameters gebruikt om een zo objectief mogelijke inschatting te kunnen maken van de impact die het niet naleven van regels heeft op de samenleving. Hiervoor heeft Oranjewoud voor de provincie Flevoland een risicoanalysemodel opgesteld. Deze werkwijze heeft een regionale basis.

Op basis van een combinatie van risicofactoren en eventueel in combinatie met het nalevingsgedrag wordt een score gegeven aan een handhavingsopgave. Daarbij is het niet van belang of het gaat om bijvoorbeeld een bedrijf c.q. bedrijfstak of een gebiedsgerichte opgave. Aangezien (nog) geen afdoende gedetailleerde informatie beschikbaar is over nalevingsgedrag is bij het opstellen van de profielen hier nog geen rekening mee gehouden. Door in de komende periode deze informatie te gaan bijhouden, kan bij een volgend beleidsplan ook deze informatie worden meegenomen.

Voor het in kaart brengen van de handhavingsopgaven is gekeken naar de beleidsvelden, onderverdeeld naar:

- bouwen en ruimtelijke ordening;
- veiligheid (gebruiksmeldingen en –vergunningen):
- APV en bijzondere wetten, voor zover deze binnen het takenpakket van Ruimtelijke Dienstverlening zijn opgenomen;
- milieu.

De hieronder vermelde parameters kunnen op een objectieve basis worden ingevuld en leiden per onderdeel tot een score. Deze score geeft het risico weer van een overtreding op het betreffende gebied. Zo zal bijvoorbeeld bij het onderdeel ‘Fysieke veiligheid’ de parameter ‘aantal personen’ hoger scoren naarmate er meer personen betrokken zijn. Immers, meer personen aanwezig betekent ook een groter risico op slachtoffers, een grotere inzet van de hulpdiensten en een grotere maatschappelijke impact. In de bijlagen 1 tot en met 4 is weergegeven welke taken het grootste risicoprofiel hebben bij een gelijke weging van de parameters. Bijlage 5 geeft een omschrijving van de verschillende parameters die in tabel 1 zijn opgenomen en waarmee het risico wordt bepaald.

In de onderstaande tabel zijn de parameters weergegeven die van belang zijn bij het bepalen van het risicoprofiel.

	Bouwen en RO	Brandveilig gebruik	APV en bijzondere wetten	Milieu
Fysieke veiligheid	Complexiteit constructie	Zelfredzaamheid	Aantal personen	Gevaarsindicatie VNG
	Wijziging gebruik of functie	Bereikbaarheid gebouwen	Aanwezigheid gebouwen / attracties	Bevi
	Aantal personen	Slaapfunctie	Bereikbaarheid en ontvluchting	Opslag en gebruik gevaarlijke stoffen
		Bekendheid gebouwen	Bestuurlijke prioriteit	Aantal personen
		Aantal personen		Verkeer VNG
Hinder en leefbaarheid	Impact op beeldkwaliteit	Monumentale waarde	Geluidhinder	Geluidafstanden
	Verloedering en sociale onveiligheid	Gevaar voor belendingen (brandoverslag)	Geurhinder	Geurafstanden
	Afval en verstoring		Verkeersaantrekkelijke werking	Bodemrisico
	Politieke prioriteit			Stofafstanden
Duurzaamheid	Klimaat-effect		Verstoring	Gasverbruik
	Levensloop bestendigheid		Aantasting leefbaarheid / woongenot	Energieverbruik (electra)
				Afvalwater (kwaliteit)
				Afvalwater (kwantiteit)
				Visuele hinder
Volksgezondheid	Gevaarlijke stoffen bij sloop	Gevaarlijke stoffen bij brand	Gebruik/aanwezigheid toxische stoffen	Gebruik/aanwezigheid toxische stoffen
	Risico airconditioning		Drankgebruik	Impact op luchtkwaliteit
			Verspreiding ziektes	Kans op verspreiding ziektes

Tabel 1: parameters risicoanalyse handhavingstaken

4.2 Inzet van de beschikbare capaciteit

In paragraaf 3.4 is reeds ingegaan op het door BMC uitgevoerde benchmarkonderzoek. De hoofdconclusie is dat Lelystad een capaciteit voor toezicht en handhaving heeft die overeenkomt met vergelijkbare gemeenten. In de planperiode van dit beleidsplan wordt het uitgangspunt derhalve dat de capaciteit bepalend is voor het aantal taken dat wordt uitgevoerd. Samen met de risicoanalyse en de speerpunten kan op die basis jaarlijks een handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) worden opgesteld. Wel dient op deze plaats een basisafpraak te worden neergelegd op welke wijze de beschikbare capaciteit op hoofdlijnen wordt ingezet.

Taken met een hoge prioriteit

Ongeveer de helft van de beschikbare capaciteit zal worden ingezet voor handhaving van de hoogst geprioriteerde taken. Hierbij wordt in feite de lijst van boven naar beneden afgewerkt. Dit leidt tot twee aandachtspunten.

Door jaarlijks een ander thema te kiezen – zie hoofdstuk 6 – zal de samenstelling van de top van de lijsten jaarlijks veranderen. Toch zullen bepaalde taken – veelal controles – jaarlijks gaan voorkomen. Deels is dat geen probleem, aangezien het toch de bedoeling is deze taken jaarlijks uit te voeren. Het kan echter ook zijn dat bij controle in het voorgaande jaar al is gebleken dat een controle gelijk in het daarop volgende jaar overbodig is en leidt tot een onnodige belasting bij de gecontroleerde instelling. In dat geval kan deze categorie worden overgeslagen en komt weer capaciteit beschikbaar voor wat lager geprioriteerde taken. In de op te stellen HUP's kan dat worden aangegeven.

Taken met een lage prioriteit

Daarnaast is het belangrijk de “onderkant” van de lijsten niet te vergeten. Deze taken zullen door hun aard ook door speerpuntbeleid nooit boven aan de lijst komen te staan, maar zullen ook van tijd tot tijd moeten worden gecontroleerd. Dit leidt tot een reservering van circa 20% van de beschikbare capaciteit voor laag geprioriteerde taken.

Projecten en wijkgerichte aanpak

Naast regelmatig terugkerende taken, zullen er altijd projectmatige taken worden uitgevoerd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een wijkgerichte (interdisciplinaire) aanpak, deelname aan wijkontwikkelingsplannen of het opsporen van illegale kamerbewoning. Hiervoor wordt circa 30% van de beschikbare capaciteit gereserveerd.

In de jaarlijkse HUP's zal op basis van de in dat jaar uit te voeren taken de verdeling verder worden vastgelegd.

4.3 Hoofdlijnen

- De probleemanalyse is gebaseerd op de aanwezige taakvelden: Bouwen en RO, APV, milieu en (brand)veiligheid. De handavingsopgaven zijn in kaart gebracht. Hierover heeft regionale afstemming plaatsgevonden.
- Op basis van objectieve parameters is een risicoanalyse gemaakt.
- Uit de risicoanalyse komt naar voren welke handavingsopgaven potentieel het grootste risico geven bij overtredingen.

- Naast probleem- en risicoanalyse bestaat de toezichtstrategie uit een visie op de inzet van personele capaciteit.
- Uit een benchmarkonderzoek is gebleken dat Lelystad een personele bezetting heeft die overeenkomt met vergelijkbare gemeenten. Deze capaciteit vormt het uitgangspunt voor de op te stellen uitvoeringprogramma's
- Voor een goede taakuitvoering wordt op hoofdlijnen een verdeling van de personele inzet aangehouden van 50% voor de hoge prioriteit, 20% voor de lage prioriteit en 30% voor projecten.

5 Handhavings / sanctie-strategie

In het voorgaande is voornamelijk het onderdeel toezicht behandeld. Dit hoofdstuk gaat nader in op de sanctionering indien er overtredingen zijn geconstateerd. Hierbij is er een duidelijk onderscheid tussen de taken die onder de Wabo gaan vallen en de overige taken. Zoveel mogelijk wordt bij regionale bestuursakkoorden aangesloten.

5.1 Handhavingsplicht

De plicht tot handhavend optreden is niet expliciet in de wetgeving vastgelegd. Uit jurisprudentie is echter komen vast te staan dat de overheid een beginselplicht heeft om handhavend op te treden. Dat houdt in dat in principe op iedere overtreding een sanctie moet volgen. Een uitzondering wordt in die zelfde jurisprudentie gemaakt voor die gevallen waarin handhaven geen toegevoegde waarde heeft.

Het voorgaande is overigens niet hetzelfde als bijvoorbeeld een besluit om niet langer meer toe te zien op het correct omgaan met erfscheidingen. Het geeft wel aan dat als er een verzoek tot handhaving komt, dan niet zonder meer gesteld kan worden dat daar niet meer naar gekeken wordt. De hiervoor aangegeven toezichtstrategie op basis van het stellen van prioriteiten alleen is derhalve geen argument om niet te reageren op een verzoek tot handhaving. Er zal altijd een beargumenteerde beschikking, hetgeen overigens ook een afwijzing kan zijn, moeten worden opgesteld.

De sanctie die wordt toegepast bij een overtreding hangt zowel af van de aard van de overtreding als van hetgeen wettelijk is toegestaan. De Algemene wet bestuursrecht kent twee vormen van sancties: herstelsancties en bestraffende sancties.

5.2 Herstelsancties

In de meeste gevallen waarin overtredingen van bouw- of milieuregelgeving wordt vastgesteld ligt een herstelsanctie voor de hand. Het is niet in eerste instantie de bedoeling de werkzaamheden of de voortgang onmogelijk te maken, maar om te zorgen dat het op een juiste manier wordt gedaan.

Last onder dwangsom

De meest gebruikte herstelsanctie is de last onder dwangsom. Deze wordt ingezet om een overtreder te dwingen actie te ondernemen. Bij het voortduren van de overtreding of bij herhaling, loopt de opgelegde dwangsom op per tijdseenheid of gebeurtenis tot een vooraf kenbaar gemaakt maximum. Uiteraard werkt dit alleen als een dwangsom ook daadwerkelijk wordt geïncasseerd.

De last onder dwangsom kan ook preventief worden ingezet om toekomstige overtredingen te voorkomen. In dat geval dient er wel een voorgeschiedenis van overtredingen te bestaan en voldoende dossiervorming.

Last onder bestuursdwang

Indien een last onder dwangsom niet afdoende werkt, kan ook de last onder bestuursdwang worden ingezet. Dit houdt in dat de overtreder een (korte) tijd krijgt om de overtreding ongedaan te maken. Als hieraan geen gevolg wordt gegeven, wordt de tekortkoming door of namens het bestuursorgaan hersteld op kosten van de veroorzaker. In noodgevallen of acuut gevaar kan de hersteltermijn (ook wel begunstigingstermijn genoemd) achterwege worden gelaten.

Aangezien bestuursdwang uitgaat van de inzet van mensen en middelen om een overtreding ongedaan te maken, vereist dit een goede voorbereiding. Het uitoefenen van bestuursdwang kost dan ook veel tijd en energie. Daarom zal bestuursdwang alleen worden toegepast als er geen afdoende andere (dwang)middelen zijn.

5.3 Bestraffende sancties

Naast herstelsancties kennen we bestraffende sancties: de bestuurlijke boete en de strafrechtelijke boete. Boetes hebben vooral nut als herstel van de overtreding geen optie is. Denk bijvoorbeeld aan fout parkeren of het op een verkeerd tijdstip aanbieden van huisvuil of het dumpen daarvan.

Vooraf bij het handhaven van de APV-taken is het uitdelen van een boete een adequaat sanctiemiddel. Zo zal bij het niet naleven van de sluitingstijd in de horeca een boete voor de zojuist begane overtreding een betere uitwerking hebben dan een dwangsom voor toekomstige overtredingen.

Bij evenementen hebben herstelsancties over het algemeen ook geen nut, aangezien het altijd een kortdurende gebeurtenis is. Het versturen van een (bestuurlijke) beschikking komt dan als mosterd na de maaltijd.

Het uitdelen van bestuurlijke of strafrechtelijke boetes moet gebeuren door een bijzonder opsporingsambtenaar (BOA). De afdeling Ruimtelijke Dienstverlening heeft geen beschikking over hiertoe bevoegde BOA's. Hierdoor moet in alle gevallen dat een boete moet worden opgemaakt de hulp van de politie worden ingeroepen. Dit is echter alleen mogelijk indien er voor de politie op dat moment geen andere (meer spoedeisende) zaken aan de orde zijn. Geconstateerd moet worden dat de politie zich steeds meer terugtrekt van taken die door BOA's kunnen worden uitgevoerd.

5.4 Sanctie-strategie

In regionaal verband is een 'sanctiestrategie' opgesteld. In deze strategie is een richtlijn voor de hoogte van een dwangsom opgenomen. Tevens wordt aangegeven in welke gevallen wordt overgegaan tot het opleggen van een last onder bestuursdwang. Aanleiding voor het opstellen van de sanctiestrategie was oorspronkelijk het traject om te komen tot professionalisering van de milieuhandhaving. Deze strategie geeft een richtlijn voor het koppelen van een dwangsombedrag aan een geconstateerde overtreding. Genoemde strategie is opgenomen als bijlage 6. Voor het opleggen van herstelsancties wordt voor milieuovertredingen de regionale leidraad als richtlijn genomen.

5.5 Hoofdpijnen

- Er geldt in beginsel een handhavingsplicht.
- De afdeling Ruimtelijke Dienstverlening kan alleen herstelsancties opleggen
- Voor het bepalen van de hoogte van dwangsommen wordt bij milieuzaken de regionale richtlijn aangehouden
- Boetes kunnen alleen in samenwerking met de politie worden opgelegd. Een slagvaardige handhaving van – onder meer – de APV-taken vraagt om inzet van een BOA.

DEEL B

HET BELEID

6 Handhavingsbeleid 2011 t/m 2015

Uit de analyse van de handhavingsopgaven komt naar voren welke opgaven op basis van de ingevoerde gegevens de hoogste score hebben. De analyse is in deel B van deze nota uitgewerkt. Hierbij zijn alle ingevoerde gegevens even zwaar gewogen¹. Het is uiteraard ook mogelijk om accenten te leggen door onderdelen zwaarder te laten wegen. Door jaarlijks een thema of speerpunt te kiezen kan handhaving een gezicht krijgen. Dit maakt het goed mogelijk jaarlijks een communicatieplan op te stellen, waarmee ook beter duidelijk gemaakt kan worden wat het nut van handhaving is.

Bij ieder speerpunt hoort ook een doelstelling te worden geformuleerd. Dat is één van de kwaliteitseisen die aan de monitoring wordt gesteld in het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze doelstelling kan echter slechts worden geformuleerd als er een nulmeting voorhanden is. Dat zal zeker in de eerste jaren nog niet het geval zijn. Daarvoor zijn voortgangsgegevens over de naleving van belang. De met dit beleidsplan geïntroduceerde werkwijze biedt de mogelijkheid deze gegevens te registreren.

Het bepalen van een thema houdt overigens niet in dat bijvoorbeeld bij milieutoezicht niet meer naar andere aspecten wordt gekeken. Wel zal naar die aspecten minder indringend worden gekeken. Per saldo zullen deze aspectcontroles naar verwachting leiden tot een meer efficiënte wijze van toezicht houden.

In dit hoofdstuk wordt de beleidsmatige aanzet gegeven voor de jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma's (HUP's). In die programma's moet verder worden uitgewerkt op welke wijze de hierna opgenomen doelstellingen worden gerealiseerd en geëvalueerd. Dat zal starten met het – waar nodig – herformuleren van de doelstellingen. Deze kunnen namelijk in de looptijd van dit beleidsplan wijzigen door bijvoorbeeld nieuwe regelgeving of betere danwel slechtere resultaten in de jaren daarvoor.

6.1 2011: Duurzaamheid: klimaat, leefbaarheid, energieverbruik en brandveiligheid

Duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de huidige samenleving. Dit speerpunt goed aan bij al ingezette acties in het kader van het klimaatbeleid. Duidelijk is dat we zuinig moeten zijn met hetgeen we nu hebben, zodat ook later nog een leefbare omgeving aanwezig is. Ook is het besef aanwezig dat grondstoffen niet oneindig beschikbaar zullen zijn. Naast nieuwe ontwikkelingen als zonne-energie en biovergisting, zal ook op het gebied van handhaving moeten worden toegezien op duurzaamheid.

Op het gebied van bouwtoezicht zal nauw gelet worden op het toepassen van de juiste isolatiematerialen en het bereiken van de vereiste isolatiewaarden. Milieutoezicht kan zich richten op grondstof- en energiegebruik en afvalstoffen.

¹ Voor een overzicht van de invoergegevens zie de tabel op pagina 15.

Het is niet gemakkelijk een rechtstreekse doelstelling op het gebied van duurzaamheid te omschrijven in het kader van handhaving. Wel is het op een indirecte manier mogelijk. Door het terugbrengen van het aantal geconstateerde overtredingen, zal ook de negatieve invloed op duurzaamheid afnemen.

6.2 2012: Fysieke veiligheid, vooral voor personen (werknemers, gasten, bezoekers)

Veiligheid heeft de laatste jaren al hoog in het vaandel gestaan. Het is dan ook een belangrijk onderwerp, omdat het daarbij vooral over mensen gaat. Reden genoeg om daaraan aandacht te blijven schenken. In het kader van dit handhavingsbeleid kan vooral worden gedacht aan brandveiligheid, voorkomen van het bezwijken van gebouwen en de inzet van de hulpdiensten. De grootste factor die het risico bepaald binnen het aandachtspunt fysieke veiligheid is het aantal betrokken personen. Dit bepaald in het algemeen de omvang van een ramp, bepaalt de inzet van hulpverlening en bepaald de aandacht van en impact op de samenleving.

Door te profileren op de factor ‘aantal personen’ wordt extra aandacht geschonken aan die situaties waar veel personen bij betrokken zijn. Daarbij kan gedacht worden aan openbare gebouwen, grote kantoorcomplexen, het vliegveld en omgeving en plaatsen waar verblijf en/of overnachting plaatsvindt.

6.3 2013: Hinder en leefbaarheid, met nadruk op geluidsoverlast en verstoring

Op allerlei gebieden wordt men in de huidige maatschappij geconfronteerd met geluid. In veel gevallen is dat geen probleem, maar niet altijd. Er zijn gevallen waarin geluid verwordt tot herrie. In het kader van dit handhavingsbeleid gaat het daarbij overigens niet om overlast van burens. Dit wordt vooral door de politie aangepakt. Het gaat met name over geluidsoverlast door evenementen of bedrijfsgerelateerde activiteiten, zoals overlast bij of door horecagelegenheden.

Door te prioriteren op geluid, zal in 2011 extra aandacht worden geschonken aan die handhavingsopgaven waarbij het risico dat geluidsoverlast optreedt groot is. Uitgangspunt is het voorkomen van die geluidsoverlast. Het aantal klachten over geluidsoverlast moet door de extra aandacht dan ook afnemen.

6.4 2014: Volksgezondheid: gebruik, aanwezigheid en opslaan van gevaarlijke stoffen

Steeds vaker blijkt dat de volksgezondheid in gevaar komt door aanwezigheid van bepaalde soorten bedrijven of installaties in de buurt van een woonomgeving. Een goed voorbeeld van de laatste tijd is het feit dat in Nederland op steeds grotere schaal Q-koorts voorkomt. Hier is een directe relatie vast te leggen tussen de aanwezigheid van geiten bij een woonomgeving. Lelystad kent geen concrete situaties waarbij een directe relatie tussen bedrijvigheid en volksgezondheid is aan te tonen. Wel zijn er potentiële risico's. Deze liggen vooral in de aanwezigheid en gebruik van gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld asbest of chemicaliën. Door te prioriteren op de aanwezigheid en gebruik van gevaarlijke stoffen binnen het aandachtspunt volksgezondheid, wordt het risico op een gebeurtenis verkleind.

6.5 Personele capaciteit en inzet

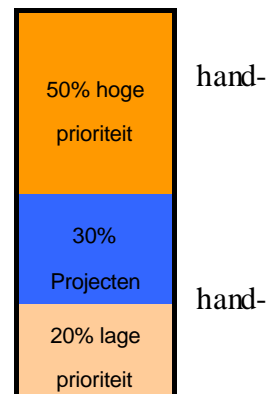
Uit een door BMC uitgevoerd benchmarkonderzoek is gebleken dat de formatie voor toezicht en handhaving bij de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening overeenkomt met de formatie bij vergelijkbare gemeenten². Door te prioriteren en de beschikbare capaciteit tactisch te verdelen wordt voorkomen dat aan sommige handhavingstaken geen aandacht meer kan worden geschonken. Dit verdelingsprincipe is in feite niet afhankelijk van het aantal beschikbare uren.

Als basis wordt de volgende verdeling gehanteerd:

havingstaken die zijn geprioriteerd (hoge score):
circa 50% van de capaciteit

handhavingstaken met op projectbasis:
circa 30% van de capaciteit

havingstaken met een lage score:
circa 20% van de capaciteit

Uitgangspunt voor de op te stellen jaarprogramma's ofwel HUP's wordt zoals gesteld de huidige personele situatie. In die jaarprogramma's wordt telkens de definitieve verdeling aangegeven op basis van de gehanteerde prioriteiten en de beschikbare capaciteit.

Doordat jaarlijks een ander thema wordt gekozen, zal de samenstelling van de top van de lijsten met handhavingsopgaven ieder jaar anders zijn. Toch zullen bepaalde taken – veelal controles – jaarlijks gaan voorkomen, aangezien daarbij op alle punten hoog wordt gescoord. Deels is dat geen probleem, aangezien er taken zijn die jaarlijks uitgevoerd moeten worden. Het kan echter ook zijn dat bij de controle in het voorgaande jaar is gebleken dat een controle gelijk in het daarop volgende jaar geen toegevoegde waarde heeft en alleen maar leidt tot een onnodige belasting bij de te controleren instelling. In dat geval kan die worden doorgeschoven en komt weer capaciteit beschikbaar voor wat lager geprioriteerde taken. In de op te stellen HUP's zal dat worden aangegeven. Voor de uitvoering van deze taken wordt jaarlijks ongeveer de helft van de capaciteit gereserveerd.

Daarnaast is het belangrijk de 'onderkant' van de lijsten – ofwel de laag scorende handhavingsopgaven – niet te vergeten. Deze taken zullen door hun aard ook door toepassing van speerpuntenbeleid nooit boven aan de lijst komen te staan. Ze moeten echter van tijd tot tijd wel worden uitgevoerd. Hiervoor wordt jaarlijks ongeveer 20% van de capaciteit gereserveerd.

Naast de hiervoor bedoelde regelmatig terugkerende taken, zullen er altijd projectmatige taken worden uitgevoerd. Voor projecten wordt jaarlijks ongeveer 30% van de capaciteit gereserveerd. Binnen dit kader past ook heel goed een wijkgerichte aanpak. In de jaarlijkse HUP's zal op basis van de uit te voeren taken een definitieve verdeling worden aangegeven.

² Op het BMC-onderzoek wordt in hoofdstuk 3 ingegaan

6.6 Handhaven: wat en hoe

Naast de probleem- en risicoanalyse, is ook een visie nodig op wat en hoe wordt gehandhaafd. Het is niet nodig iedere overtreding op te sporen en (juridisch) handhavend op te treden. Belangrijk is de afweging tussen de inzet en de (maatschappelijke) winst. Handhavend optreden naar aanleiding van erfafscheidingen zal bijvoorbeeld weinig winst opleveren. Hieraan zal daarom niet structureel aandacht worden besteed.

Voor de inzet van herstelsancties (dwangsom en bestuursdwang) is een regionaal bestuursakkoord gesloten. Dit beleid geeft richtlijnen voor de gevallen waarin en de wijze waarop deze middelen worden ingezet.

De inzet van strafsancties (bestuurlijke of strafrechtelijke boete) door de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening is niet mogelijk. Bestuurlijke boetes kunnen niet worden uitgedeeld, aangezien de Wabo dat niet toestaat. Strafrechtelijke boetes, ofwel bekeuringen, kunnen niet worden uitgedeeld, omdat de afdeling Ruimtelijke Dienstverlening geen bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) heeft. Dit wordt wel als een gemis gezien in het kader van adequaat (onmiddellijk) kunnen optreden, wat vooral bij de handhaving van APV-taken belangrijk is. Dit geldt zeker nu de politie zich steeds verder terugtrekt in de uitvoering van deze taken. Daarom zal worden gekeken of de bij andere afdelingen aanwezige BOA's breder kunnen worden ingezet.

6.7 Hoofdlijnen

- Met het kiezen van jaarlijkse speerpunten kan handhaving door gerichte voorlichting een gezicht krijgen.
- Bij ieder speerpunt hoort ook een doelstelling. Het ontbreken van basisgegevens over naleving maakt het formuleren, maar vooral het evalueren, van een doelstelling voor ieder speerpunt moeilijk.
- Speerpunt 2011: duurzaamheid.
- Speerpunt 2012: fysieke veiligheid voor personen.
- Speerpunt 2013: geluidsoverlast en verstoring.
- Speerpunt 2014: gebruik, opslag en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.
- De huidige personele capaciteit is het uitgangspunt voor de komende jaren.
- Naast prioritering van taken kan worden besloten taken die geen (maatschappelijke) winst opleveren niet structureel uit te voeren.
- Herstelsancties (dwangsom en bestuursdwang) worden ingezet op basis van regionaal beleid. Boetes kunnen (nog) niet worden uitgedeeld omdat de afdeling geen BOA's kent.

DEEL C

DE ACHTERGRONDEN

7 Wetgeving

Voordat kan worden overgegaan tot het maken van keuzes over de wijze waarop de (integrale) handhaving wordt vormgegeven, zal eerst duidelijk moeten zijn wat onder handhaving wordt verstaan. Ook moet de wettelijke basis op welke basis handhaving gaat plaatsvinden, zodat de reikwijdte duidelijk is gesteld.

7.1 context van het handhaven

Handhaving zit in een dynamische omgeving. Verschillende incidenten hebben het belang van toezicht en handhaving op VROM-gebied versterkt. Overduidelijke voorbeelden hiervan zijn uiteraard ‘Volendam’ en ‘Enschede’. Diverse onderzoeken van de VROM-inspectie lieten zien dat de werkwijze van de toezichthoudende overheden voor verbetering vatbaar was. Hierop zijn veel overheden de weg naar professionalisering ingeslagen. In Lelystad is dat al aanleiding geweest om het handhavingsbeleid verder aan te scherpen op diverse gebieden, zoals in het ‘handhavingsprogramma bouwregelgeving 2006 t/m 2010’.

Bij het verder vormgeven van die meer professionele manier van werken, waarbij de activiteiten van de burger en bedrijfsleven centraal staan, spelen de volgende ontwikkelingen:

- streven naar meer kwaliteit (betere dienstverlening en toezicht), transparantie, en verantwoording door de overheid
- integraal werken
- van taakgericht naar probleemgericht werken
- streven naar vermindering van lastendruk en toezichtlasten
- streven naar meer verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven
- streven naar meer efficiency en effectiviteit
- digitalisering

Wat verstaan we eigenlijk onder handhaving?

Handhaven kunnen we in brede zin opvatten als het ‘doen naleven’. Dat kan goedschiks of kwaadschiks, met respectievelijk preventieve of repressieve maatregelen. Preventieve maatregelen, zoals voorlichting, overleg en subsidiëring, kunnen we opvatten als een vorm van ‘verleiden’. Repressieve maatregelen, zoals strafrechtelijk optreden, toepassen van bestuursdwang en opleggen van een dwangsom, zijn op te vatten als een vorm van ‘afschrikking’. Een professionele handhavingsorganisatie gebruikt een mix van maatregelen die onder de gegeven omstandigheden het meest efficiënt en effectief zijn. In de spreektaal bedoelen we met de term handhaven vaak de definitie voor handhaven in enge zin; dan gaat het alleen om de repressieve maatregelen. Voorafgaand aan die maatregelen zal een overheid altijd toezicht uitoefenen.

Toezicht is te omschrijven als:

- het verzamelen van informatie om vast te kunnen stellen of er sprake is van een overtreding van een regel;
- het vervolgens beoordelen of er sprake is van een overtreding;
- waar nodig optreden op basis van dat oordeel.

In deze nota hebben we het over controle en repressie, ofwel het geheel van toezicht en handhaving.

7.2 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is in 1994 in werking getreden. Sinds die datum heeft deze wet al enkele wijzigingen en uitbreidingen ondergaan, met als laatste de vierde tranche, die op 1 juli 2009 in werking is getreden. De Awb geeft algemene uitgangspunten voor de invulling van de bestuursrechtelijke taken van de overheid. De meest bekende onderdelen van de Awb zijn de ‘uniforme openbare voorbereidingsprocedure’ (afdeling 3.4) en de bepalingen over bezwaar en beroep.

Ook met betrekking tot handhaving geeft de Awb de basis uitgangspunten. Voor het bepalen van de wijze waarop handhaving in Lelystad in de komende jaren vorm moet krijgen is vooral het gestelde in titel 5.1 van die wet van belang. In de Awb wordt onder deze titel aangegeven welke bestuurlijke sanctiemiddelen in het Nederlandse recht bestaan en onder welke omstandigheden toepassing daarvan is toegestaan. Dit onderdeel van de Awb is opgenomen als bijlage 7.

De Awb stelt onder meer vast wat een overtreding is, wat onder een overtreder wordt verstaan en dat een overtreder zowel een natuurlijk persoon als een rechtspersoon kan zijn (art 5:1 Awb). Duidelijk wordt neergezet welke sanctiemogelijkheden er bestaan: herstelsancties (last onder bestuursdwang en last onder dwangsom) en bestraffende sancties (de bestuurlijke boete). De last onder dwangsom en de last onder bestuursdwang hebben tot doel de overtreding zo snel mogelijk op te laten heffen door de overtreder danwel door ingrijpen van de gemeente. De bestuurlijke boete heft niet de overtreding op, maar werkt puur bestraffend. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) biedt overigens alleen ruimte voor het toepassen van herstelsancties. Bij het bepalen van de handhavingstrategie zal worden teruggekomen op deze sanctiemiddelen en de wijze waarop ze kunnen worden ingezet.

7.3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Al enige jaren wordt gewerkt aan de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze wet is per 1 oktober 2010 ingevoerd. De Wabo geeft de kaders aan voor de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, ruimte, natuur en milieu. Daarmee vervangt de Wabo 25 bestaande vergunningstelsels. Een overzicht is opgenomen in bijlage 8. De bouwvergunning bestaat straks dus niet meer, maar heet dan omgevingsvergunning. De Wabo streeft naar realisatie van het recht van de aanvrager op één aanvraag bij één loket met één beslissing na één procedure met één beroepsgang. Het bevoegd gezag moet zorgen voor één handhavingstraject, dat indien nodig met andere toezichthouders wordt afgestemd. Bij het overgrote deel van de projecten die onder de Wabo vallen, zal de gemeente bevoegd gezag zijn en dus verantwoordelijk zijn voor de handhaving. Is er sprake van een provinciale milieu-inrichting, dan zijn Gedeputeerde Staten het bevoegd Wabo-gezag. Gaat het om een defensie-inrichting of een inrichting die valt onder de mijnbouwwetgeving dan is de minister van VROM, respectievelijk de minister van EZ bevoegd gezag.

Is een bestuursorgaan (dus B&W, GS of een minister) bevoegd gezag voor een bepaald object, dan is het verantwoordelijk voor de coördinatie van het toezicht en de bestuursrechtelijke handhaving voor dat object. Het is belangrijk om te beseffen dat het daarbij niet alleen gaat om de handhaving van de Wabo, maar om alle betrokken wetten die gelden voor dat object, zoals de Wro, de Woningwet en de Wet milieubeheer.

Coördinatie van toezicht is nodig. Niet alleen het bevoegd gezag mag immers toezicht uitoefenen, maar ook alle (overige) betrokken overheidsinstanties. Een voorbeeld: naast de gemeentelijke toezichthouders mag het waterschap toezicht houden voor het onderdeel indirecte lozingen. Er kunnen dus meerdere overheden toezicht houden, maar slechts één bevoegd gezag kan handhaven! De diverse betrokken organisaties moeten dus goede afspraken maken over de verwachtingen, de manier van werken én over de wijze van informatiedeling en eventuele juridische ondersteuning.

Meestal zijn B&W het bevoegd gezag, maar soms ligt die bevoegdheid bij GS of een minister. Dan houden B&W de bevoegdheid om toezicht te houden, maar kunnen zij geen bestuursrechtelijke sancties opleggen. Dat kan alleen het bevoegd gezag. B&W kunnen hun toezichthoudende bevoegdheden wel gebruiken als ‘dienstbare partij’ voor het bevoegd gezag. Hierover zullen zij dus afspraken moeten maken met de andere overheden.

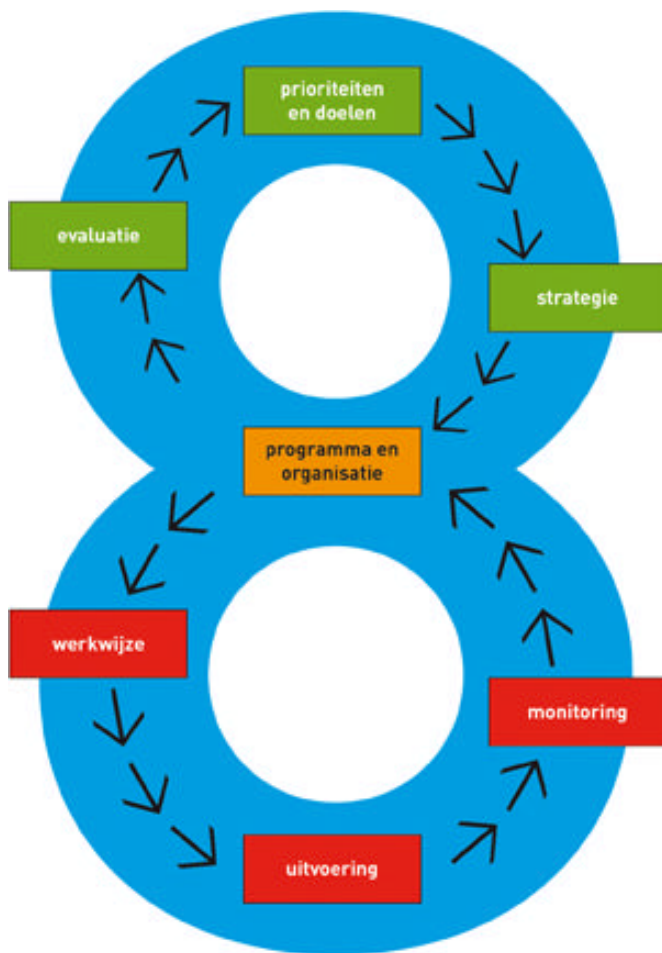
De uitdaging voor de gemeente is om in de organisatie een kwaliteitsslag te maken naar alle betrokken beleidsvelden, om gecoördineerd toezicht te organiseren en om waar mogelijk en zinvol breed handhavend op te treden. Daarvoor moet de gemeente de spin in het web zijn tussen de andere betrokken bestuursorganen en het OM en politie. De samenwerking tussen betrokken gemeentelijke afdelingen zoals bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, milieu en brandweer is in Lelystad in de afgelopen jaren al ver gevorderd. Daarin wordt al vooruit gelopen op de invoering van het omgevingsrecht.

7.4 Kwaliteitseisen: Besluit omgevingsrecht

Het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) geven een uitwerking van een aantal artikelen uit de Wabo. De minister kan beide ontwerpen nog aanpassen naar aanleiding van de evaluatie van de Wet handhavingsstructuur en het advies van de Raad van State.

Het Bor bevat onder meer kwaliteitseisen voor handhavingsorganisaties. Daarbij zijn de opstellers zoveel mogelijk aangesloten bij de kwaliteitseisen uit het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer. De kwaliteitseisen zijn gebaseerd op het model van het adequate handhavingsproces of het model van de dubbele regelkring (zie de figuur op de volgende pagina). Het zijn minimumeisen, waaraan elke professionele handhavingsorganisatie moet voldoen.

De eisen moeten leiden tot een strategische, programmatische en onderling afgestemde uitoefening van de handhaving. Handhaving moet plaatsvinden in een cyclisch proces. De kwaliteitseisen beogen een transparante en systematische manier van werken.

Met zo'n werkwijze kunnen bestuurders sturen op prioriteiten en de in te zetten capaciteit; daarmee kunnen ze de verantwoordelijkheid die ze hebben ook werkelijk dragen. Daarnaast maakt deze werkwijze het mogelijk om achteraf verantwoording af te leggen bij bepaalde incidenten.

Wat heeft de toezichthouder geconstateerd? Op welke manier is hij of zij opgetreden en was dat conform ons beleidsvoornemen?

De in het Bor gestelde kwaliteitseisen betreffen de aspecten:

- Handhavingsbeleid
- Uitvoeringsprogramma
- Uitvoeringsorganisatie
- Borging van de middelen
- Monitoring
- Rapportage

Een korte inhoudelijke omschrijving van voorgaande aspecten is opgenomen in bijlage 9. In deze nota komen vooral het handhavingsbeleid, de hoofdlijnen van het uitvoeringsprogramma (prioriteiten) en de uitvoeringsorganisatie aan de orde.

Het gedetailleerde uitvoeringsprogramma, monitoring en rapportage komen in het handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) en jaarverslag aan de orde. Borging van de middelen vindt plaats in de (afdelings)begroting.

7.5 Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

De minister van VROM heeft het invoeren van zogenaamde regionale uitvoeringsdiensten (voorheen: omgevingsdiensten) sterk gepromoot. In de ogen van de minister zijn veel gemeenten niet zelfstandig in staat voldoende kwaliteit in te brengen voor de handhavingstaken. De oplossing zou een centrale dienst van specialisten moeten zijn, met een werkgebied gelijk aan de veiligheidsregio's in Nederland.

In eerste instantie was de inzet om alle taken met betrekking tot de omgevingsvergunning en toezicht en handhaving van alle wetten die onder de Wabo vallen bij de uitvoeringsdiensten neer te leggen. De gemeenten zouden daarbij dan ook alle bevoegdheden moeten overdragen. Dit heeft tot (grote) weerstand geleid. Ten eerste vanwege het overdragen van de bevoegdheden en ten tweede wegens de veronderstelling dat een gemeente niet de kwaliteit en de objectiviteit zou hebben een afdoende handhavingsbeleid te kunnen uitvoeren.

Bij de behandeling van de invoeringswet Wabo in de Eerste Kamer is echter een motie aangenomen om af te zien van het verplicht stellen van RUD's. Naar de mening van de Senaat dient het Rijk zich te onthouden van het stellen van eisen aan de wijze waarop een organisatie wordt ingericht. In het kader van deregulering is volgens de Senaat het stellen van kwaliteitseisen aan de geleverde producten wél acceptabel. Er wordt daarom meer waarde gehecht aan (interbestuurlijk) toezicht dan in het stellen van eisen aan opleidingsniveau van medewerkers en minimale personele omvang. Hoewel de wettelijke verankering van de RUD's geen onderwerp is in de Invoeringswet Wabo, heeft de Eerste Kamer hiermee een duidelijk signaal afgegeven voor het vervolgtraject.

Voor Lelystad zal dit – zoals het nu lijkt – weinig tot geen verandering geven op het gebied van toezicht, aangezien de uitvoering van de milieucontroles en controles op naleving van het gebruiksbesluit voor deze bedrijven al zijn uitbesteed aan Milieusamenwerking Flevoland. In regionaal overleg wordt momenteel verder gesproken over de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan de kwaliteitseisen die in die nieuwe wetgeving aan handhaving worden gesteld. Inmiddels is door publicatie van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor) wel duidelijk geworden, dat inzake het bepalen van het bevoegd gezag, wordt voorgesorteerd op uitvoering van deze taken door een uitvoeringsorganisatie. Meer duidelijkheid hierover zal pas gaan ontstaan op het moment dat dit onderwerp door een nieuw kabinet wordt opgepakt.

7.6 Hoofdlijnen

- Deze handhavingsnota behandelt het beleid mbt toezicht en handhaving van taken die te maken hebben met de fysieke omgeving.
- Daarmee is de uitvoering van de handhavingstaken volgens deze nota gekoppeld aan de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Het handhavingsbeleid voldoet aan de kwaliteitseisen die in het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn opgenomen.

8 Integrale handhaving

In het kader van de invoering van de Wabo, wordt het geheel van toezicht en handhaving tegen het licht gehouden. Allereerst wordt een beeld geschetst van de breedte van het taakveld. Daarna wordt een overzicht gegeven van de verschillende manieren waarop het toezicht en handhaving kan worden vormgegeven.

Belangrijk is het besef dat onder de Wabo het (bestuurs)orgaan dat de feitelijke controle ofwel toezicht uitvoert kan afwijken van het (bestuurs)orgaan dat bevoegd is te handhaven. Het bevoegd gezag is altijd het bestuursorgaan dat ook in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd is. Over het algemeen zijn dat burgemeester en wethouders. In enkele gevallen is het bevoegd gezag gedeputeerde staten of de minister van VROM. Dit laatste gaat vooral op bij inrichtingen van de zwaardere categorieën, die nu in het kader van de Wet milieubeheer al onder het gezag van provincie of rijk vallen. Het ligt daarom voor de hand om het bestuursorgaan dat bevoegd is tot handhaven het voortouw te laten nemen bij het toezicht.

8.1 Breedte van het taakveld

De Wabo heeft betrekking op natuur, milieu, bouwen en ruimte. De wet regelt de vergunningplicht en stelt kwaliteitseisen met betrekking tot toezicht en handhaving voor activiteiten die onder de volgende wetten vallen:

- Woningwet;
- Gebruiksbesluit;
- Wet milieubeheer;
- Wet ruimtelijke ordening;
- Monumentenwet;
- Mijnbouwwet;
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- Natuurbeschermingswet;
- Flora- en faunawet;
- Bodemkwaliteit
- Drank- en horecawet
- APV
- Overige gemeentelijke en provinciale verordeningen (reclame, kappen, inritten, slopen etc.)

De kwaliteitseis stelt dat integraal moet worden gehandhaafd. De vraag is op welke manier de integrale benadering kan worden bereikt. Hiervoor zal niet één oplossing de standaard kunnen zijn. De wijze van toezicht houden zal vooral afhangen van de locatie en de activiteiten die plaatsvinden. Soms is het handig één persoon (generalistisch) meerdere wetten te laten controleren; soms is het verstandig juist meerdere specialisten te laten toezien op de uitvoering van het eigen werkterrein. Zo kan bijvoorbeeld worden geregeld dat bij een horecabedrijf de APV, de gebruiks- en milieuregels door één persoon worden gecontroleerd. Bij een

‘complex’ bedrijf ligt het meer voor de hand met meerdere specialisaties tegelijk of afzonderlijk te controleren.

Om te bepalen op welke manier het toezicht wordt georganiseerd is overleg van belang. Dit kan intern zijn, maar ook een afstemming tussen de verschillende overheden die een toezicht-houdende functie hebben bij één inrichting of taak. Altijd moet worden gezocht naar een goede afstemming tussen de inzet voor het overleg en de behaalde efficiency.

De verschillende vormen van toezicht worden hierna uiteengezet.

8.2 Uitvoeringsmodellen integrale controles

In de toezichtstrategie komt o.a. aan de orde in hoeverre men kiest voor de inzet van integrale controles. Er zijn vier modellen voor het uitvoeren van een integrale controle. De modellen worden hierna kort toegelicht:

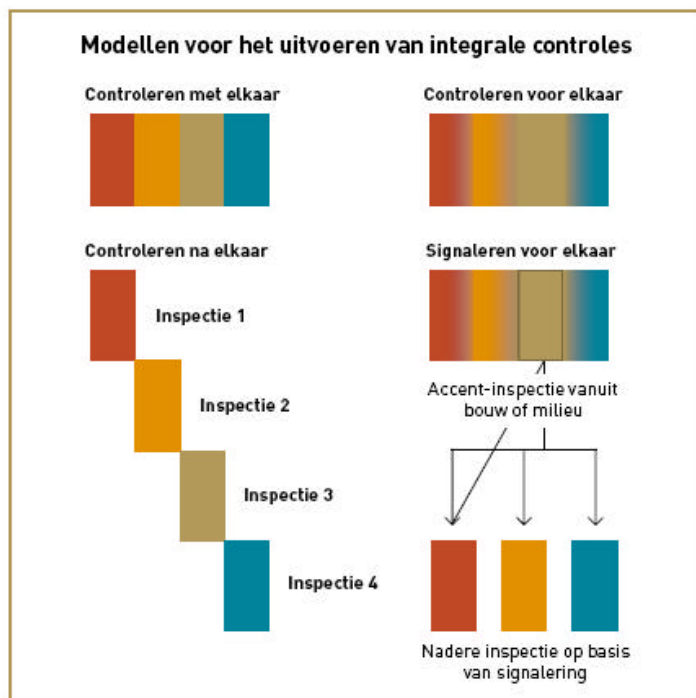
A. Controleren met elkaar:

vanuit bouw, milieu, brandweer en/of andere beleidsvelden gezamenlijk een integrale controle uitvoeren. Met name in situaties die complexer zijn of een hogere bestuurlijke prioriteit hebben. Een voorbeeld is het toezicht in het kader van Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) door brandweer, Arbeidsinspectie en provincie. In sommige gemeenten vergezellen de milieutoezichthouder en de brandweer de bouwinspecteur tijdens de bouwfase. De bouwer kan brand- of milieutechnische voorzieningen die niet in orde zijn dan eerder en dus sneller en goedkoper herstellen. Ook de oplevering van een bouwwerk is een geschikt moment om een gezamenlijke controle in te plannen voor afstemming en overdracht.

B. Controleren na elkaar:

verschillende toezichthouders voeren, afhankelijk van de fase van het project, een inspectie uit. Omdat de inspecties plaatsvinden over een relatief langere periode, heeft deze aanpak een sterkere preventieve uitwerking.

Aan de andere kant gaat de toezichtlast minder omlaag. Voorwaarden zijn daarom een programmatische aanpak, onderlinge afstemming en het delen van elkaars toezichtinformatie.

Daarnaast is het aan te bevelen om toezichthouders in ieder geval 'over de grenzen van de fasen heen' te laten kijken (in de vorm van controleren met elkaar of signaleren voor elkaar). In het kader van een ketenaanpak is het bijvoorbeeld een goed idee om tijdens de sloopinspectie ook alvast een milieutoezichthouder mee te nemen, of die tenminste op de hoogte te stellen. Dit omdat

bouwplaatsen over het algemeen niet gecontroleerd blijken te worden op de verplichting om afvalstoffen te scheiden en af te geven aan een inzamelaar.

C. Controleren voor elkaar:

hierin voert één toezichthouder de integrale controle uit van de betrokken beleidsvelden. Dit is bijvoorbeeld mogelijk bij situaties met een zeer geringe complexiteit. Zo kunnen waterschappen controles uitvoeren in de tuinbouwsector, waarbij ze eenvoudig controleerbare aspecten uit de Wet milieubeheer meenemen. Of een gemeente zet generalistische handhavers in bij eenvoudige horecabedrijven die controleren op de gebruiks-, milieu-, APV- en BWT-aspecten.

D. Signaleren voor elkaar:

facetcontroles door één toezichthouder. De toezichthouder neemt tijdens de inspectie (binnen het model 'na elkaar controleren') punten van andere beleidsvelden mee. Het voordeel van deze aanpak is dat toezichthouders overtredingen in een eerder stadium kunnen signaleren. Een bouwinspecteur kan tijdens een bouwcontrole de Arbeidsinspectie inschakelen, wanneer hij gevaarlijke situaties voor werknemers ziet ontstaan bij het werken op hoogte. In het buitengebied kan de toezichthouder milieu ook letten op signalen op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen, flora en fauna etc.

8.3 Van model naar praktijk

Welke van de hiervoor geschetste modellen wordt toegepast hangt af van hetgeen wordt gecontroleerd en wanneer het wordt gecontroleerd.

Zo zal bij het controleren van de bouw van woningen in eerste instantie de bouwinspecteur toezicht houden. Dat geldt ook bij de bouw van bijvoorbeeld een bedrijfsgebouw, maar daar komt in de loop van het bouwproces toch al belangstelling vanuit de milieuhoeke. Zeker als gedurende de bouw al maatregelen moeten worden genomen voor een goed milieuhygiënisch functioneren. Dat kunnen milieu-inspecteurs zijn op verschillende vakgebieden (bodem, geluid) en ook vanuit verschillende instanties (gemeente, waterschap). Tijdens het functioneren van een bedrijf zal de belangstelling van een bouwinspecteur niet erg groot zijn in het kader van toezicht. Toch wil deze graag op de hoogte blijven van eventuele (illegale) ontwikkelingen. De milieucollega's kunnen dan een signaal afgeven dat er iets aan de hand is. Het voorgaande maakt duidelijk dat er geen standaard oplossing bestaat voor de wijze waarop het toezicht wordt georganiseerd. Interne afstemming wie op een bepaald moment toezicht houdt is redelijk snel te regelen. Dat ligt anders wanneer het gaat om externe handhavingspartners. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de waterschappen en de provincie. Om een goede afstemming mogelijk te maken zal er meer dan voorheen gepland moeten worden. De exacte vorm waarop dit gaat gebeuren hangt van meerdere factoren af.

Één van die factoren is de wijze waarop aan de verplichting tot het oprichten van een regionale uitvoeringsdienst (RUD) wordt vormgegeven. Afhankelijk van de taken die aan de RUD worden toebedeeld en de bestuurlijke organisaties die deelnemen, zullen uitvoeringsafspraken moeten worden gemaakt. Te denken valt bijvoorbeeld aan een 3 maandelijks planning, waarbij aan externe toezichthouders de mogelijkheid wordt geboden aan te sluiten. De wijze waarop dit wordt aangepakt zal in de komende jaarlijkse evaluaties moeten worden meegenomen en verwerkt in het beleid.

8.4 Integrale handhaving (juridisch)

Naast de verplichting tot het uitvoeren van integraal toezicht, wordt ook het juridische gedeelte geïntegreerd. Dit heeft echter een ander karakter dan het toezicht gedeelte. Waar bij de controles ieder bestuursorgaan de eigen toezichthoudende bevoegdheid houdt, is er slechts één bevoegd gezag dat een handhavingsbeschikking kan opstellen. In de meeste gevallen is dat de gemeente.

De provincie houdt bijvoorbeeld een toezichthoudende bevoegdheid en controleert onder meer op de naleving van een afgegeven verklaring van geen bedenkingen. Als daarbij een overtreding wordt geconstateerd zal aan de gemeente worden gevraagd handhavend op te treden. Dit kan zelfs leiden tot een formeel verzoek tot handhaving van de provincie aan de gemeente. Omgekeerd geldt dit voor gevallen waarin de gemeente een verklaring van geen bedenkingen aan de provincie heeft afgegeven.

Aangezien er één bevoegd gezag is, is het ook de bedoeling dat er – indien dat nodig is – één handhavingsbeschikking wordt opgesteld. Hiervoor dient de handhavingsjurist inzicht te hebben in de geplande controlebezoeken. Op die manier kan worden voorkomen dat bij kort op elkaar volgende bezoeken, hetgeen niet altijd te voorkomen zal zijn, meerdere beschikkingen worden verzonden.

8.5 Santiemiddelen

De Wabo gaat uit van het principe van herstelsancties. Dat houdt in dat voor overtredingen van een omgevingsvergunning een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang kan worden opgelegd. Een bestuurlijke of strafrechtelijke boete kan in het kader van de Wabo niet worden opgelegd.

8.6 Hoofdlijnen

- De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de gestelde kwaliteitseisen vragen om een integrale vorm van toezicht en handhaving;
- Er bestaan verschillende organisatievormen waarop integraal toezicht tot stand kan komen;
- Per situatie kan/zal voor een andere vorm (moeten) worden gekozen.
- Zoeken naar de meest optimale methode kan bijdragen aan een efficiëntere werkwijze, maar vraagt ook veel voorbereiding.
- Nadat eigen toezichthouders overtredingen hebben geconstateerd kunnen andere overheden de gemeente vragen handhavend op te treden.
- Handhavingsbeschikkingen worden zoveel mogelijk integraal opgesteld.
- Bij overtreding van een omgevingsvergunning kan alleen en herstelsanctie worden opgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1: handhavingsopgaven bouwen en RO

Prioriteitsblokken

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	5	100,0	punten
II	GROOT RISICO	4,25	5,0	punten
III	BEPERKT RISICO	3,5	4,3	punten
IV	KLEIN RISICO	2,75	3,5	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	2	2,8	punten

Variabelen

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
B06	Publieke gebouwen, cat III, bouwsom > €500.000,- (regulier)	6,8	0,0	6,8	I
B09	Bedrijven cat. III, bouwsom €500.000 (regulier)	6,2	0,0	6,2	I
B03	Bouwen zonder vergunning cat. III, bouwsom > €500.000	5,5	0,0	5,5	I
B05	Publieke gebouwen, cat II, bouwsom €50.000 - €500.000 (regulier)	5,1	0,0	5,1	I
B36	Gebruik in strijd met bestemmingsplan (natuurgebied)	4,9	0,0	4,9	II
B40	Bouwen in afwijking van vergunning, cat III, bouwsom < €500.000	4,9	0,0	4,9	II
B08	Bedrijven cat. II, bouwsom €50.000 - €500.000 (regulier)	4,3	0,0	4,3	II
B33	Gebruik in strijd met bestemmingsplan (woongebied)	4,0	0,0	4,0	III
B32	Gebruik in strijd met bestemmingsplan (centrumgebied)	3,9	0,0	3,9	III
B29	Slopen van een bouwwerk zonder sloopvergunning	3,8	0,0	3,8	III
B04	Publieke gebouwen, cat. I, bouwsom < €50.000,- (regulier)	3,8	0,0	3,8	III
B10	Overige gebouwen, categorie I, II, III (regulier)	3,8	0,0	3,8	III
B34	Gebruik in strijd met bestemmingsplan (bedrijventerrein)	3,6	0,0	3,6	III
B02	Bouwen zonder vergunning cat. II, bouwsom €50.000 - €500.000	3,6	0,0	3,6	III
B30	Slopen van een bouwwerk in afwijking van een sloopvergunning	3,6	0,0	3,6	III
B25	In stand houden bouwwerken in (ernstige) strijd met welstand	3,4	0,0	3,4	IV
B26	in stand houden bouwwerken met een verlopen (tijdelijke) vergunning	3,4	0,0	3,4	IV
B35	Gebruik in strijd met bestemmingsplan (buitengebied)	3,3	0,0	3,3	IV
B07	Bedrijven cat. I, bouwsom < €50.000 (regulier)	3,2	0,0	3,2	IV
B19	Illegale werken (zonder aanlegvergunning)	3,0	0,0	3,0	IV
B27	In stand houden bouwwerken in strijd met het bouwbesluit (constructie)	3,0	0,0	3,0	IV
B39	Bouwen in afwijking vergunning, cat II, bouwsom €50.000 - 500.000	3,0	0,0	3,0	IV
B38	Bouwen in afwijking van vergunning, cat I, bouwsom < €50.000	2,5	0,0	2,5	V
B01	Bouwen zonder vergunning cat. I, bouwsom < €50.000,-	2,3	0,0	2,3	V

Bijlage 2: handavingsopgaven brandveilig gebruik

Prioriteitsblokken

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	2	1,9	punten
II	GROOT RISICO	1,5	2,0	punten
III	BEPERKT RISICO	1	1,5	punten
IV	KLEIN RISICO	0,5	1,0	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0	0,5	punten

Variabelen

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
BW11	Vergunning - Gezondheidszorgfunctie met niet-zelfredzame en /of bedlegerige bewoners (ziekenhuis)	1,9	0,0	1,9	I
BW12	Vergunning - Gezondheidszorgfunctie met niet-zelfredzame en /of bedlegerige bewoners (verpleeghuis)	1,9	0,0	1,9	I
BW20	Vergunning - Woongebouw met niet zelfredzame bewoners	1,9	0,0	1,9	I
BW8	Vergunning - Woongebouw met niet zelfredzame, bedlegerige bewoners	1,9	0,0	1,9	I
BW9	Vergunning - Cellengebouw	1,9	0,0	1,9	I
BW22	Vergunning - Logiesfunctie buiten >250 personen	1,8	0,0	1,8	II
BW10	Vergunning - Logiesgebouw > 50 personen	1,6	0,0	1,6	II
BW1	Melding - Kamerverhuur > 10 personen	1,5	0,0	1,5	III
BW21	Vergunning - Logiesgebouw 4 – 50 personen	1,5	0,0	1,5	III
BW2	Melding - Onderwijsfunctie > 12 jaar > 500 personen	1,5	0,0	1,5	III
BW13	Melding - Kamerverhuur 4 – 10	1,5	0,0	1,5	III
BW6	Melding - Sportfunctie > 1.000 personen	1,4	0,0	1,4	III
BW7	Melding - Winkelfunctie > 1.000 personen	1,4	0,0	1,4	III
BW23	Vergunning - Onderwijsfunctie leerlingen < 12 jaar	1,4	0,0	1,4	III
BW4	Melding - Industriefunctie > 500 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW14	Melding - Onderwijsfunctie > 12 jaar, 250 – 500 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW19	Melding - Winkelfunctie 250 – 1.000 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW3	Melding - Kantoorfunctie > 500 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW18	Melding - Sportfunctie 250 – 1.000 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW5	Melding - Bijeenkomstfunctie > 500 personen	1,3	0,0	1,3	III
BW24	Vergunning - Bijeenkomstfunctie kinderopvang < 4 jaar of 24-uursopvang, peuterspeelzalen (toezicht door GGD)	1,3	0,0	1,3	III
BW16	Melding - Industriefunctie 250 – 500 personen	1,1	0,0	1,1	III
BW25	Melding - Onderwijsfunctie > 12 jaar, 50 – 250 personen	1,1	0,0	1,1	III
BW15	Melding - Kantoorfunctie 250 – 500 personen	1,1	0,0	1,1	III
BW17	Melding - Bijeenkomstfunctie 250 – 500 personen	1,1	0,0	1,1	III
BW40	Kinderdagverblijven (toezicht door GGD)	0,0	0,0	0,0	V

Bijlage 3: handhavingsopgaven APV

Prioriteitsblokken

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	7	8,6	punten
II	GROOT RISICO	5,5	7,0	punten
III	BEPERKT RISICO	4	5,5	punten
IV	KLEIN RISICO	2	4,0	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0	2,0	punten

Variabelen

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
A17	Evenementenvergunning categorie C	8,6	0,0	8,6	I
A19	Evenementenvergunning categorie B	7,6	0,0	7,6	I
A65	Sluitingsuur horeca	7,0	0,0	7,0	II
A64	Sluitingstijden horecabedrijf	5,7	0,0	5,7	II
A40	Ontheffing tijdelijk schenken alcoholische dranken (artikel 35 Dhw)	5,5	0,0	5,5	III
A08	Drank- en horecawet (veiligheidstoezicht)	5,4	0,0	5,4	III
A16	Evenementenvergunning categorie A	5,3	0,0	5,3	III
A20	Gedoogvergunning coffeeshop	4,6	0,0	4,6	III
A80	(gedoog)beleid coffeeshop(s)	4,5	0,0	4,5	III
A11	Evenementenmelding max. 50 personen	4,2	0,0	4,2	III
A78	Vergunning hinderlijke toestellen (rook, stank, stoom)	4,1	0,0	4,1	III
A70	Terrasvergunning	4,0	0,0	4,0	III
A79	(gedoog)beleid seksinrichtingen	4,0	0,0	4,0	IV
A41	Ontheffing winkeltijdwet	3,9	0,0	3,9	IV
A21	Geluidshinder	3,5	0,0	3,5	IV
A37	Niet vergunde situaties:	3,1	0,0	3,1	IV
A39	Ontheffing geluidshinder	3,1	0,0	3,1	IV
A81	Verdiepende en drijvende stoffen in water brengen	3,0	0,0	3,0	IV
A27	Hinderlijk gebruik van erven, terreinen en tuinen	3,0	0,0	3,0	IV
A72	Tijdelijke standplaatsvergunning	3,0	0,0	3,0	IV
A35	Marktvergunning (geen reguliere markt)	2,9	0,0	2,9	IV
A43	Parkeerexcessen - autowrakken	2,7	0,0	2,7	IV
A93	gevaarlijke of hinderlijke voorwerpen op of aan het terrein	2,5	0,0	2,5	IV
A10	Dumpingen (ASV)	2,4	0,0	2,4	IV
A66	Speelautomatenvergunning	2,4	0,0	2,4	IV
A91	Reclame vergunningen, niet zijnde een bouwwerk	2,0	0,0	2,0	V
A87	Voorwerpen stoffen op, aan of boven de weg (o.a. vlaggen, zonneschermen, terrassen)	2,0	0,0	2,0	V
A53	Samplevergunning	1,8	0,0	1,8	V
A07	Collectevergunning	1,6	0,0	1,6	V

Bijlage 4: handavingsopgaven milieu

Prioriteitsblokken

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	4	5,8	punten
II	GROOT RISICO	3	4,0	punten
III	BEPERKT RISICO	2,5	3,0	punten
IV	KLEIN RISICO	2	2,5	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	1	2,0	punten

Variabelen

Code	Beschrijving	Effecten	Naleving	Totaal	Klass
P08	Luchthaven Lelystad	5,8	0,0	5,8	I
N25	Verf-, lak-, en vernisfabrieken	5,3	0,0	5,3	I
N24	Anorganische chemische grondstoffenfabrieken (niet-Seveso)	5,1	0,0	5,1	I
N23	Kleur- en verfstoffenfabrieken	4,8	0,0	4,8	I
N10	Mergel- en overige delfstofwinningbedrijven	4,3	0,0	4,3	I
N72	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d. < 8 uur/week in gebruik	4,1	0,0	4,1	I
N84	Afvalverwerkingsbedrijven	3,9	0,0	3,9	II
N13	Meelfabrieken: grutterswarenfabrieken	3,7	0,0	3,7	II
N38	Scheepsbouw- en reparatie: metaal > 25 meter en proefdraaien	3,7	0,0	3,7	II
N89	Zwembaden (overdekt), sporthallen, tennisbanen en veldsportcomplex (met licht)	3,5	0,0	3,5	II
N20	Papier- en karton(waren)fabrieken	3,5	0,0	3,5	II
N37	Scheepsbouw- en reparatie: hout, kunststof, metaal < 25 meter	3,4	0,0	3,4	II
N12	Aardappelproduktenfabrieken	3,4	0,0	3,4	II
N67	Spoorwegen: rangeerterreinen, overslagstations	3,4	0,0	3,4	II
N18	Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	3,4	0,0	3,4	II
N28	Kunststofverwerkende bedrijven (zonder fenolharsen)	3,4	0,0	3,4	II
A09	Begravenisondernemingen: crematoria	3,3	0,0	3,3	II
N54	Tankstations voor wegverkeer met LPG	3,3	0,0	3,3	II
N21	Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	3,2	0,0	3,2	II
N11	Vleeswaren- en vleesconservenfabrieken	3,2	0,0	3,2	II
N85	Kerkgebouwen, buurt en clubhuizen, bioscopen, studio's, theaters	3,1	0,0	3,1	II
N83	Vuilinzamel- straatreinigingsbedrijven; gemeentewerven	3,1	0,0	3,1	II
N15	Vervaardiging azijn, specerijen, overige voedingsmiddelen, bierbrouwerijen	3,1	0,0	3,1	II
N43	Puinbrekerijen en -malerijen: < 100,000 ton/jaar	3,1	0,0	3,1	II
N87	Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	3,1	0,0	3,1	II
N33	Accumulatoren- en batterijenfabrieken	3,1	0,0	3,1	II
N32	Tank- en reservoirbouwbedrijven, stamp-, trek- en forceerbedrijven	3,1	0,0	3,1	II
N02	Tuinbouw	3,0	0,0	3,0	III
A11	Sportscholen, gymnastiekzalen, fitnesscentra, badhuizen en sauna's	3,0	0,0	3,0	III
N30	Betonwarenfabrieken (klein) en natuursteenbewerkingsbedrijven	3,0	0,0	3,0	III
A07	(chemische) wasserijen, strijkinrichtingen, ververijen, wasserettes en wassalons	3,0	0,0	3,0	III
N26	Farmacie: formulering en afvullen geneesmiddelen	2,8	0,0	2,8	III
N39	Vliegtuigbouw en reparatie, zonder proefdraaien motoren	2,8	0,0	2,8	III
N41	Meubelfabrieken	2,8	0,0	2,8	III
A06	Modelvliegtuigvelden	2,8	0,0	2,8	III
N07	Fokken en houden van pluimvee	2,7	0,0	2,7	III
N17	Houtzagerijen en timmerwerkvabrieken	2,7	0,0	2,7	III
N77	Kantoren en kantoorfuncties divers, persoonlijke dienstverlening n.e.g.	2,7	0,0	2,7	III

N31	Constructiewerkplaatsen en metaalbewerkingsbedrijven klein, smederijen, lasinrichtingen en overige metaalbewerkende industrie	2,7	0,0	2,7	III
N14	Broodfabrieken, banket- en koekfabrieken, verwerking cacaobonen	2,7	0,0	2,7	III
N66	Spoorwegen: stations	2,6	0,0	2,6	III
N58	Groothandel (middel+): levende dieren; chemische producten	2,6	0,0	2,6	III
A10	Jachthavens met diverse voorzieningen	2,6	0,0	2,6	III
N06	Fokken en houden van varkens	2,6	0,0	2,6	III
N46	Stadsverwarming	2,6	0,0	2,6	III
A08	Begrafenisondernemingen: begraafplaatsen	2,5	0,0	2,5	IV
N81	Scholen: basis- en voortgezet onderwijs; muziekscholen; ballet- en dansscholen	2,5	0,0	2,5	IV
N48	Windmolens: wiekdiameter > 30 meter	2,5	0,0	2,5	IV
A02	Schietinrichtingen: binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	2,5	0,0	2,5	IV
N40	(Motor)rijwielfabrieken	2,5	0,0	2,5	IV
N82	Gezondheids en welzijnszorg: ziekenhuizen, artsenpraktijken, klinieken, consultatiebureaus, verpleeghuizen	2,5	0,0	2,5	IV
N27	Rubber-artikelenfabrieken	2,5	0,0	2,5	IV
N59	Groothandel (groot): metalen en halffabricaten	2,5	0,0	2,5	IV
N55	Tankstations voor wegverkeer zonder LPG	2,5	0,0	2,5	IV
N53	Autospuitinrichtingen	2,4	0,0	2,4	IV
N57	Groothandel (middel): ruwe tabak; groenten en fruit; vuurwerk; hout- en bouwmaterialen; afval en schroot; machines en apparaten	2,4	0,0	2,4	IV
D11	Op- en overslag - Vullen gasflessen propaan/butaan	2,4	0,0	2,4	IV
N22	Kleine drukkerijen, kopiërinrichtingen en binderijen en overige grafische activiteiten	2,4	0,0	2,4	IV
N47	Windmolens: wiekdiameter tot en met 30 meter	2,4	0,0	2,4	IV
N68	Transportbedrijven: wegvervoer	2,3	0,0	2,3	IV
N29	Glasbewerkingsbedrijven en aardewerkfabrieken	2,3	0,0	2,3	IV
N71	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	2,3	0,0	2,3	IV
N70	Veem- en pakhuizen, koelhuizen	2,3	0,0	2,3	IV
N75	Verhuurbedrijven voor machines, werktuigen en roerende goederen	2,3	0,0	2,3	IV
N01	Agrarische bedrijfsgebouwen / hoveniersbedrijven / bosbouwbedrijven	2,3	0,0	2,3	IV
N65	Horeca: kampeerterrainen, vakantiecentra etc met keuken	2,3	0,0	2,3	IV
N64	Horeca: cafe's, bars, discotheken; cateringbedrijven	2,2	0,0	2,2	IV
N79	Foto en filmontwikkelcentrales	2,2	0,0	2,2	IV
N16	Vervaardiging van kleding en -toebehoren (geen leer)	2,2	0,0	2,2	IV
N36	Autofabrieken, assemblagebedrijven, aanhangwagens en opleggerfabrieken	2,2	0,0	2,2	IV
N09	Vis- en schaaldierkwekerijen	2,2	0,0	2,2	IV
N03	Champignonkwekerijen (met mestfermentatie)	2,2	0,0	2,2	IV
N78	Reinigingsbedrijven voor gebouwen	2,2	0,0	2,2	IV
N42	Vervaardiging van overige goederen	2,1	0,0	2,1	IV
N61	Detailhandel: hypermarkten, bouwmarkten, tuincentra	2,1	0,0	2,1	IV
N51	Handel in pers.auto's, motorfietsen, onderdelen en accessoires, autowasserijen en -beklederijen	2,1	0,0	2,1	IV
N50	Bouwbedrijven en aannemersbedrijven met werkplaats	2,1	0,0	2,1	IV
A05	Amusementshallen	2,1	0,0	2,1	IV
N56	Groothandel (klein): bloemen en planten; consumentenartikelen; intermediaire goederen; 'overige' goederen	2,1	0,0	2,1	IV
N44	Elektriciteitsdistributie: trafo 10-100 MVA, gasdistributie, cat. D	2,0	0,0	2,0	IV
N08	Fokken en houden van overige dieren (huisdieren, bijen etc), dierenasiels en -pensions	2,0	0,0	2,0	IV
A04	Golfbanen	2,0	0,0	2,0	V
N73	Post- en couriersdiensten, personenautoverhuurbedrijven	2,0	0,0	2,0	V
N74	Telecommunicatiebedrijven (anders dan detailhandel of kantoor)	2,0	0,0	2,0	V

N63	Horeca: hotels en pensions met keuken; restaurants, cafetaria's, viskramen; kantines	2,0	0,0	2,0	V
N60	Detailhandel: supermarkten, warenhuizen; vlees, wild en gevogelte; brood en banket; apotheken en drogisterijen, kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	2,0	0,0	2,0	V
N05	Fokken en houden van overige graasdieren	2,0	0,0	2,0	V
N80	Brandweerkazernes	1,9	0,0	1,9	V
N69	Pomp - en compressorstations van pijpleidingen	1,9	0,0	1,9	V
N19	Kurkwaren-, riet en vlechtwerkfabrieken	1,9	0,0	1,9	V
N49	Waterdistributiebedrijven	1,9	0,0	1,9	V
N86	Hondendressuurterreinen	1,9	0,0	1,9	V
N52	Handel in vrachtauto's, reparatie-, servicebedrijven, plaatwerkerijen	1,9	0,0	1,9	V
N04	Fokken en houden van rundvee, ... konijnen	1,9	0,0	1,9	V
N76	Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	1,9	0,0	1,9	V
A03	Schietinrichtingen: buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	1,8	0,0	1,8	V
N35	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten	1,8	0,0	1,8	V
N34	Elektrotechnische industrie	1,8	0,0	1,8	V
N88	Bibliotheken, musea, ateliers	1,8	0,0	1,8	V
N62	Reparatiebedrijven tbv particulieren (geen auto's en motoren)	1,8	0,0	1,8	V
N45	Gasdrukregel- en meetruimten cat. B en C; gasgestookte blokverwarming	1,8	0,0	1,8	V

Bijlage 5: Omschrijving gebruikte parameters risicobepaling

Bouwen en RO

Fysieke veiligheid	Complexiteit constructie	Naar mate de complexiteit groter wordt, neemt de kans op fouten toe (Bos en Lommerplein)
	Wijziging gebruik of functie	Ander gebruik kan leiden tot een groter risico, aangezien de gebouwen hierop niet zijn ontworpen
	Aantal personen	Het risico en eventuele nadelige gevolgen stijgt naar mate het aantal personen toeneemt
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Hinder en Leefbaarheid	Impact op beeldkwaliteit	Score wordt hoger naar mate afwijking van welstandseisen toeneemt
	Verloedering en sociale veiligheid	Geeft een beeld van de omgeving en de invloed daarvan op sociaal gedrag
	Afval en verstoring	Geeft een beeld van de gevolgen van negatief sociaal gedrag
	<i>Politieke prioriteit</i>	<i>Geeft aan hoe hoog het item op de agenda staat</i>
Duurzaamheid	Klimaatteffect	Geeft een beeld van de invloed op het klimaat inzake CO ₂ -uitstoot en materiaalgebruik.
	Levensloopbestendigheid	Geeft een beeld van de gebruiksmogelijkheden en daarmee ook de gebruiksduur
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Volksgezondheid	Gevaarlijke stoffen bij sloop	Hoe meer gevaarlijke stoffen bij sloop vrij kunnen komen, hoe hoger de score is
	<i>Risico airconditioning</i>	<i>Het gebruik van open koeltorens kan leiden tot verspreiding van ziektes</i>

Brandveilig gebruik

Fysieke veiligheid	Zelfredzaamheid	Hoe meer hulp mensen nodig hebben om te vluchten, hoe hoger de score (kinderen, bedlegerig)
	Bereikbaarheid gebouwen	Lage score als hulpdiensten makkelijk de gebouwen kunnen bereiken
	Slaapfunctie	Slapende mensen reageren trager op noodgevallen
	Bekendheid gebouwen	Regelmatig oefenen door hulpdiensten geeft lagere score
	Aantal personen	Hoe meer personen bij een noodgeval betrokken zijn, hoe meer hulpdiensten moeten worden ingeschakeld
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Hinder en	Monumentale waarde	Monumenten hebben een extra waarde en scoren

leefbaarheid		derhalve hoger
	Gevaar voor belendingen (brandoverslag)	Geeft een beeld van de mogelijkheid dat een brand zich verder uitbreidt
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Duurzaamheid	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Volksgezondheid	Gevaarlijke stoffen bij brand	Het vrijkomen van gevaarlijke stoffen kan leiden tot gezondheidsrisico's voor mensen in de omgeving
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>

APV en bijzondere wetten

Fysieke veiligheid	Aantal personen	Het risico en eventuele nadelige gevolgen stijgt naar mate het aantal personen toeneemt
	Aanwezigheid gebouwen / attracties	Gebouwen en attracties geven bij evenementen een hoger risicoprofiel
	Bereikbaarheid en ontluchting	Geeft beeld van de snelheid waarmee hulpdiensten én aanwezigen op een noodsituatie kunnen reageren
	<i>Bestuurlijke prioriteit</i>	<i>Geeft aan hoe hoog het item op de agenda staat</i>
Hinder en leefbaarheid	Geluidhinder	Meer geluid geeft een hogere score
	Geurhinder	Kans op geurhinder geeft een hogere score
	Verkeersaantrekkende werking	Veel verkeer geeft naast geluidsoverlast ook overlast mbt parkeren en files
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Duurzaamheid	Verstoring	Verstoring van, in of bij een natuurgebied geeft een hoge score
	Aantasting leefbaarheid / woongenot	Aanwezigheid van bijv. horeca kan invloed hebben op de woonomgeving
	<i>Vrij veld</i>	<i>Indien gewenst kan een extra parameter worden toegevoegd</i>
Volksgezondheid	Gebruik / aanwezigheid toxische stoffen	Activiteiten waar toxische stoffen aanwezig zijn of worden gebruikt scoren hoger
	Drankgebruik	(Overmatig) drankgebruik kan leiden tot gezondheidsproblemen
	<i>Verspreiding ziektes</i>	<i>Evenementen kunnen leiden tot een snelle verspreiding van ziektes (Westfriese Flora, Bovenkarspel)</i>

Milieu

Fysieke veiligheid	Gevaarsindicatie (VNG)	De risico-indicatie uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen.
	Bevi	Scoort als de inrichting onder het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen milieubeheer' valt
	Opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen	Werkzaamheden met gevaarlijke stoffen kunnen een extra risicofactor geven
	Aantal personen	Het risico en eventuele nadelige gevolgen stijgt naar mate het aantal personen toeneemt
	<i>Verkeer (VNG)</i>	<i>De indicatie voor verkeer uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen</i>
Hinder en leefbaarheid	Geluidafstanden	De indicatie voor geluidoverlast uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen.
	Geurafstanden	De indicatie voor geuroverlast uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen.
	Bodemrisico	De indicatie voor bodemverontreiniging uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen.
	<i>Stofafstanden</i>	<i>De indicatie voor overlast door stof uit het groene boekje van VNG wordt overgenomen.</i>
Duurzaamheid	Gasverbruik	De hoogte van het gasverbruik geeft een indicatie over de duurzaamheid
	Energieverbruik (electra)	De mate waarin energie wordt verbruikt geeft een indicatie over de duurzaamheid
	Afvalwater (kwaliteit)	Slechte kwaliteit van afvalwater is minder duurzaam, doordat meer gezuiverd moet worden
	Afvalwater (kwantiteit)	De hoeveelheid afvalwater zegt iets over zuiveringscapaciteit en invloed op het milieu.
	Visuele hinder	Slechte inpassing geeft een hoge score
Volksgezondheid	Gebruik / aanwezigheid toxische stoffen	Activiteiten waar toxische stoffen aanwezig zijn of worden gebruikt scoren hoger
	Impact op luchtkwaliteit	Slechte luchtkwaliteit heeft gevolgen voor de volksgezondheid
	<i>Kans op verspreiding ziektes</i>	<i>Enkele bedrijfstakken hebben een groter risico op het verspreiden van ziektes (Q-koorts)</i>

De in deze bijlage cursief aangegeven parameters kunnen worden gewijzigd. Dit zijn naast de vaste parameters extra velden die kunnen worden gebruikt om het risico te bepalen. Waar deze zijn ingevuld, kunnen ze uiteraard ook weer worden aangepast.

Bijlage 6: Sanctiestrategie voor de naleving voorschriften

Algemeen

De “Richtlijn voor het stellen van last onder dwangsombedragen en begunstigingstermijnen” heeft als doel uniformiteit hierover te bereiken en inzicht hierin te geven (transparantie).

De maximaal te verbeuren last onder dwangsom alsmede de te stellen begunstigingstermijn worden als volgt bepaald:

1. het bevoegd gezag controleert of de (potentiële) overtreding vermeld staat in de tabel onder 2.
2. indien de overtreding in de tabel vermeld wordt, wordt de te stellen begunstigingstermijn gebaseerd op de termijn zoals weergegeven in kolom 5. Deze termijn wordt opgenomen in de aanschrijving waarin het bevoegd gezag haar voornemen tot opleggen van een last onder dwangsom kenbaar maakt;
3. een last onder dwangsom kan per gebeurtenis worden opgelegd of per object; zoals een gasfles, voertuig, container, ...
4. indien de overtreding in de tabel vermeld wordt, wordt de maximum te verbeuren last onder dwangsom alsmede de aangegeven begunstigingstermijn overgenomen in de last onder dwangsombeschikking;
5. indien de betreffende (potentiële) overtreding niet in de tabel staat vermeld, worden de te stellen begunstigingstermijn, de last onder dwangsomhoogte en de begunstigingstermijn vastgesteld volgens de uitgangspunten zoals beschreven in respectievelijk hoofdstuk 3 en 0.

In de tabel worden de overtredingen weergegeven per taakveld respectievelijk wet, eventueel onderverdeeld per compartiment, te weten:

- 2.1 Milieu: Bodem, Bouwstoffenbesluit, Lucht, Water, Geluid en trillingen, afval, risico, algemeen;
- 2.2 Ruimtelijke ordening: strijd met bestemmingsplan;
- 2.3 Bouwen, Strijd artikel 40 Ww: Woningen en bijgebouwen, Bedrijfsgebouwen en voorzieningen, Agrarische bedrijfsgebouwen en voorzieningen;
- 2.4 APV (Algemene Plaatselijke Verordening).

Begunstigingstermijn

Na het constateren van een overtreding geeft de toezichthouder, veelal in overleg met de overtreder, een redelijke hersteltermijn aan tot een hercontrole. De duur van de hersteltermijn zal in de praktijk veelal overéénkomen met de begunstigingstermijn.

Duurt bij de eerste hercontrole de overtreding nog voort, dan wordt een last onder dwangsom opgelegd met een begunstigingstermijn.

De overtreder kan voorkomen dat hij/zij een last onder dwangsom krijgt opgelegd door vóór de hercontrole (tijdens de hersteltermijn) de overtreding ongedaan te maken. Het verbeuren van de opgelegde last onder dwangsom kan de betrokkene voorkomen door tijdens de begunstigingstermijn alsnog de overtreding te herstellen. Over het algemeen dienen overtredingen van gedragsvoorschriften per direct te worden opgeheven. Bij herhaling kan preventief een last onder dwangsom worden opgelegd die wordt verbeurd bij de eerstvolgende geconstateerde overtreding. Bij overtredingen middels ontbrekende, onjuist functionerende voorzieningen, vergunningen, e.d. dient een redelijke termijn te worden gesteld waarin de overtreding ongedaan kan worden gemaakt.

Het bevoegd gezag hanteert voor de op te nemen begunstigingstermijn de termijn zoals die wordt weergegeven in de tabel, kolom 5. Afwijkingen van deze termijnen zullen worden gemotiveerd en gedocumenteerd. Indien de betreffende overtreding niet in genoemde tabel staat vermeld, kan aan de hand van de overwegingen zoals beschreven in hoofdstuk 0 een begunstigingstermijn worden opgesteld.

Hoogte last onder dwangsom en begunstigingstermijn

Per overtreding wordt de de minimum en maximum te verbeuren last onder dwangsom aangegeven. Per overtreding wordt op basis van deze bedragen en met in acht neming van de uitgangspunten hoofdstuk 3 en 4 een last onder dwangsom opgelegd. Het maximumbedrag wordt bereikt nadat 5 tot hooguit 10 overtredingen zijn geconstateerd of 5 tot 10 termijnen zijn verstreken. Het bevoegd gezag hanteert de voorgestelde last onder dwangsomhoogten uit de tabel en vermeldt dat in de last onder dwangsombeschikking. Afwijkingen zullen worden gemotiveerd en gedocumenteerd. Een verbeurde last onder dwangsom dient ook te allen tijde daadwerkelijk te worden geïnd om de gewenste effecten op het naleefgedrag (ook bij derden) te bewerkstelligen.

Recidive

De genoemde last onder dwangsomhoogten zijn van toepassing voor het opstellen van een eerste last onder dwangsombeschikking. Indien sprake is van een herhaling van een overtreding waarvoor in het verleden reeds een last onder dwangsombeschikking is afgegeven, wordt de gestelde last onder dwangsomhoogte verhoogd met minimaal 100 %.

Invorderen

Voor het invorderen van verbeurde last onder dwangsommen moet een invorderingsbeschikking worden opgesteld. Hiertegen is bezwaar en beroep mogelijk. Dit bezwaar en beroep wordt in dezelfde procedure meegenomen als tegen de last onder dwangsombeschikking zelf.

Last onder bestuursdwang

Bij volharding in de overtreding (bijvoorbeeld nadat de maximaal te verbeuren last onder dwangsom ook daadwerkelijk is verbeurd) bij direct gevaar, ernstige overlast of bedreiging van de openbare orde wordt last onder bestuursdwang toegepast. De gemeente grijpt dan zelf direct in. De kosten van last onder bestuursdwang en de kosten veroorzaakt door de overtreding worden verhaald op de overtreder. Dit staat los van eventuele andere strafrechtelijke en bestuursrechtelijke stappen die kunnen worden ondernomen.

Er kunnen geen verschillende vormen van bestuursrechtelijke stappen gelijktijdig, voor dezelfde overtreding worden toegepast (cumulatief). Wel kan dit ná elkaar of voor verschillende overtredingen (al dan niet van hetzelfde artikel). Al vorens last onder bestuursdwang wordt toegepast, wordt een nog openstaande last onder dwangsombeschikking ingetrokken. Wanneer de last onder dwangsom beschikking is “volgelopen” (het maximum bedrag is verbeurd) dan is de last onder dwangsom beschikking uitgewerkt. Een volgelopen last onder dwangsombeschikking hoeft niet meer te worden ingetrokken. Reeds verbeurde last onder dwangsommen kunnen los daarvan worden geïnd.

Strafrecht

Boetes respectievelijk proces verbaal op basis van het strafrecht kent eigen, vastgestelde normen die op een andere basis worden berekend (punitief).

Standaard begunstigingstermijnen en last onder dwangsomhoogten
Milieu

Compartiment	Vergunning overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begunstigingstermijn
Bodem	(15)jaarlijkse keuring bovengrondse tank niet uitgevoerd	€ 100	€ 1.000	1-3 maanden
	(15)jaarlijkse keuring ondergrondse tank niet uitgevoerd	€ 2.500	€25.000	1-3 maanden
	Geen vloeistofdichte vloer, vloeistofkerende vloer of (lek)bak	De geschatte kosten v.d. voorziening + 50%	10x de geschatte kosten v.d. voorziening + 50%	1-3 maanden
	Vloeistofdichte vloer of (lek)bak niet in orde	De geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	10x de geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	1-3 maanden
	Werkzaamheden op een niet vloeistofdichte of vloeistofkerende vloer	€2.500	€45.000	direct
	Vloeistoffen in de bodem brengen	€ 250	€50.000	direct
	Geen vloeistofdichte of vloeistofkerende vloer rondom afleverzuil	De geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	10x de geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	1-3 maanden
	Geen controle/certificaat van vloeistofdichte of vloeistofkerende vloer	€ 125	€ 2.500	2 maanden
	Vaatwerk (gevuld zowel als ongevuld)/accu's niet in lekbakken	€ 250	€ 5.000	1 maand
	Tank niet tegen aanrijden beschermd (als dit direct gevaar oplevert: last onder bestuursdwang)	De geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	10x de geschatte kosten v.h. herstellen + 50%	1 maand
	Geen bodemonderzoek nulsituatie/BOOT	€ 500	€ 5.000	1 maand
	Tank niet boven lekbak	€ 1.000	€15.000	2 maanden
	Slechte opslag van afval	€ 250	€ 5.000	1 maand
	Niet saneren/verwijderen van ondergrondse tank die buiten gebruik is	€ 1.500	€15.000	3 maanden
	Opslag vaste mest niet op mestdichte plaat	€ 125	€ 5.000	3 maanden
Geen water/sludge onderzoek uitgevoerd	€ 450	€ 4.500	1 maand	

Compartiment	Vergunning overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begunstigingstermijn
	Lekke leidingen (als dit direct gevaar oplevert: last onder bestuursdwang)	€ 500	€50.000	1 week
Bouwstoffen besluit	Niet verstrekken van kwaliteitsgegevens van schone grond of cat. 1 grond	€1.000	€10.000	1 maand
	Niet indienen van inspectieplan op verzoek bevoegd gezag	€ 500	€ 5.000	1 maand
	Niet uitvoeren één/twee jaarlijkse inspecties	€1.000	€10.000	1 maand
Lucht	Overschrijding emissie-eisen	€ 500	€50.000	2 weken
	Metingen niet (correct) uitgevoerd	€ 250	€15.000	1 maand
	Gasafvoer niet conform BEES	€ 250	€25.000	1 maand
	Schoorsteen niet op hoogte	€ 750	€25.000	2 maanden
	Onderzoek emissiebeperkingen niet uitgevoerd	€ 250	€25.000	2 maanden
	Voorschriften stankhinder niet naleven	€ 250	€25.000	1 maand
	Stofoverlast veroorzaken	€ 250	€25.000	direct
	Ontbreken filter/ontgeurings installatie	€ 250	€25.000	2 maanden
	Ontbreken dampretour stage II	€1.250	€20.000	2 maanden
	Ontbreken CFK-logboek	€ 150	€ 3.000	1 maand
	Slechte opslag dierlijk afval	€ 500	€15.000	2 maanden
Water	Olie/water/vet/benzine afscheider niet (tijdig) legen	€ 250	€10.000	1 week
	Ontbreken afscheider installatie	€1.500	€30.000	3 maanden
	Monstervoorziening niet aanwezig	€ 500	€50.000	1 maand
	Niet meten of niet aanleveren van de analyses	€2.500	€50.000	1 maand
	Geen peilbuizen plaatsen	€ 750	€15.000	2 maanden
	Bemonstering grondwater niet uitgevoerd	€ 500	€10.000	2 maanden
	Overschrijding van "algemene" emissie-eisen	€ 500	€50.000	2 weken
Geluid en trillingen	Overschrijding geluidsniveau/-voorschriften per keer	€ 2.500	€25.000	direct
	Overlast, in werking buiten vergunde uren (gedrag)	€ 2.500	€25.000	direct
	Niet meten	€ 250	€1.250	1 maand
	Voorzieningen niet aangebracht	€ 250	€25.000	2 maanden

Compartiment	Vergunning overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begun- stingster- mijn
	Muziekbegrenzer niet aangebracht	€ 2.500	€25.000	1 maand
	Voorschriften m.b.t. gedrag niet naleven	€ 2.500	€25.000	direct
	Niet voldoen aan voorschriften m.b.t. trilling	€ 250	€25.000	2 maanden
Afval	Opslag niet overeenkomstig voorschriften	€ 250	€25.000	2 maanden
	BA (=bedrijfsafvalstoffen) niet regelmatig afvoeren	€ 250	€25.000	2 maanden
	GA (=gevaarlijk afvalstoffen) niet correct afvoeren	€ 500	€50.000	1 maand
	Niet registreren verwijdering GA	€ 250	€25.000	1 maand
	Niet vergunde opslag BA	€ 250	€25.000	1 maand
	Niet vergunde opslag GA	€ 500	€50.000	2 weken
	Verbranden afval	€ 500	€25.000	2 weken
Risico (brand)	Geen blusmiddelen of onjuist/niet aangesloten per stuk	€ 150	€1.500	2 weken
	Opslag gevaarlijke stoffen niet conform voorschriften	€ 250	€50.000	1 maand
	Bordjes (roken en vuur verboden) ontbreken	€ 50	€1.500	2 weken
	Keuring blusmiddelen niet juist	€ 100	€1.000	2 weken
	Onvoldoende brandwerend	€ 250	€25.000	2 maanden
	Onveilige opstelling gasflessen	€25 per fles	€50.000 voorziening	1 dag tot 3 maanden
Algemeen	Niet melden/geen gegevens overleggen van calamiteiten/meldingen ongewone voorvallen (H17 Wm)	€ 250	€25.000	1 dag
	Parkeervoorschriften niet naleven	€ 125	€ 1.250	1 dag
	Niet indienen of tijdig indienen van rapporten (geluids-, mjev en dergelijke)	€ 750	€ 7.500	1 week
	Wijzigingen t.a.v. vergunning niet gemeld	€ 125	€ 1.250	1 maand
	In werking zonder Wm vergunning (respectievelijk melding Wm 8.41), (geen ontvankelijke aanvraag ingediend, maar geen sprake van opzet).	€ 500	€50.000	2 maanden

BA : Bedrijfsafvalstoffen

GA :Gevaarlijke afvalstoffen

Ruimtelijke ordening

Compartiment	Overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begunstigingstermijn
Strijdbestemmingsplan	Illegale bewoning	€ 500	€ 50.000	max. 12 maanden
	Gebruik recreatiewoningen voor permanente bewoning	€5.000	€25.000	5-7 maanden
	Illegale detailhandel	€ 200	€20.000	max. 3 maanden
	Illegaal gebruik van woning voor een beroep of bedrijf welke niet is toegestaan in de beleidsnotitie "Beroep en bedrijf aan huis".	€1.000	€10.000	1 maand
	Illegale bedrijfsactiviteiten geen detailhandel	€1.000	€10.000	1 maand
	Gebruik anders dan in het bestemmingsplan is aangegeven	€1.000	€10.000	1 maand
	Opslag handelswaar	€ 400	€ 10.000	1 maand
	Illegaal gebruik van grond of opstallen als opslag-, stort-, lozings, stand- of bergplaats *	€ 150	€ 15.000	1-3 maanden
	Het illegaal gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor bewoning en het gebruik van gronden en bebouwing voor seksinrichtingen.	€ 500	€15.000	2 maanden
	Illegaal gebruik van grond of opstallen als terrein voor het al dan niet opslaan of opstellen van ongebruikte en/of gebruikte, dan wel geheel of gedeeltelijk uit gebruikte onderdelen samengestelde machines, voer-, vaar-, of vliegtuigen c.q. onderdelen daarvan, welke bruikbaar en niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken zijn.	€ 250	€ 10.000	1 maand

* Dwangsom per object (zoals gasfles, voertuig, container) of per gebeurtenis.

Bouwen

Compartiment	Overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begunstigingstermijn
Strijd artikel 2.1 onder a Wabo Woningen en bijgebouwen	(zee)container (per container)	€ 500	€ 50.000	1 maand
	Niet naleven voorwaarde vergunning/vrijstelling	€ 250	€25.000	1-3 maanden
	Een illegaal geplaatst hoofdgebouw van een woning	10% van de geschatte bouwkosten	2 maal de geschatte bouwkosten	
	Een illegaal geplaatste bij-, aan- of uitbouw van een woning	10% van de geschatte bouwkosten	2 maal de geschatte bouwkosten	1-3 maanden
	Een illegaal geplaatst bouwwerk geen gebouw zijnde	10% van de geschatte bouwkosten	2 maal de geschatte bouwkosten	1-3 maanden
	Bedrijfsgebouwen zonder vergunning, bijvoorbeeld: - bedrijfshal - kantoor	10% van de geschatte bouwkosten	2 maal de geschatte bouwkosten	1-3 maanden
Strijd artikel 2.1 onder a Wabo Bedrijfsgebouwen en voorzieningen	Systeembouw zonder vergunning, bijvoorbeeld - industriële loodsen - agrarische loodsen - kantoorunit/woonunit	10% van de geschatte bouw-/oprichtingskosten	2 maal de geschatte bouwkosten	1-3 maanden
	Nieuwbouw/verbouw overige gebouwen zonder vergunning, bijvoorbeeld: - kantoren - showroom/winkel - horeca - kleedgebouw - sporthal - school - noodschool	10% van de geschatte bouw-/oprichtingskosten	2 maal de geschatte bouwkosten	1-3 maanden
	Agrarische bedrijfsgebouwen zonder vergunning: - Sleufsilos - Veldschuren - Berging werktuigen (4 zijden gesloten) - Onverwarmde kas - Verwarmde kas - Foliekassen	50% van de geschatte bouw-/oprichtingskosten	5 maal de geschatte bouw-/oprichtingskosten	1-3 maanden

Compartiment	Overtreding	Minimaal te verbeuren	Maximaal te verbeuren	Begunstigingsstermijn
Strijd artikel 2.1 onder a Wabo Agrarische bedrijfsgebouwen en voorzieningen	Verbouw bestaande stallen zonder vergunning bijvoorbeeld: een aanbouw aan of verdieping op stallen rundvee, varkens of kippen.	20% van de geschatte bouw-/oprichtingskosten	2 maal de geschatte bouw-/oprichtingskosten	1-3 maanden
	Illegaal gebouwde stal	20% van de geschatte bouw-/oprichtingskosten	2 maal de geschatte bouw-/oprichtingskosten	1-3 maanden

APV (Algemene Plaatselijke Verordening)

Compartiment	Overtreding	Minimaal te verbeuren / boete	Maximaal te verbeuren / boete	Begunstigingsstermijn
	Opslag mest door particulier	€ 250	€ 2.000	1 week
	Optocht zonder vergunning	€ 100	€10.000	-
	Betoging zonder kennisgeving	€ 100	€ 1.000	1 week
	Illegaal terras	€ 300	€ 3.000	1 week
	Illegale feesten	€1.000	€10.000	Per constatering
	Illegale uitstalling	€ 100	€ 1.000	1 dag
	Standplaats zonder ventvergunning	€ 300	€ 3.000	Per constatering
	Illegaal steiger / container	€ 300	€ 3.000	1 dag
	Illegaal opbreken van de weg of veranderingen aanbrengen aan de weg	€ 300	€ 3.000	-
	Maken van een uitweg (oprit) zonder vergunning	€ 300	€ 3.000	1 maand
	Veroorzaken van gladheid op de weg	€ 300	€ 3.000	-
	Uitzicht belemmerende beplanting	€ 300	€ 3.000	2 maanden
	Objecten onder een hoogspanningslijn	€ 300	€ 3.000	1 maand
	Niet commercieel evenement zonder vergunning	€ 100	€ 1.000	1 dag

Compartiment	Overtreding	Minimaal te verbeuren / boete	Maximaal te verbeuren / boete	Begunstigingstermijn
	Commercieel evenement zonder vergunning	€ 500	€50.000	1 dag
	Open zijn van een horeca-inrichting na het vastgestelde sluitingsuur	€ 300	€ 3.000	Per constatering
	Illegaal pension / camping	€1.000	€10.000	1 week
	Illegale speelhal	€1.000	€10.000	1 week
	Geluidshinder door dieren	€100	€1.000	Per keer
	Seksinrichting zonder vergunning	€1.000	€10.000	1 week
	Sekswinkel zonder vergunning	€1.000	€10.000	1 week
	Verontreiniging van de weg en van terreinen	€500	€5.000	1 dag
	Verontreiniging bij werkzaamheden aan de weg	€500	€5.000	1 dag
	Het wegwerpen van reclame en strooibiljetten	€100	€100	Per constatering
	Aanplakken of bekladden zoals bedoeld in artikel 50 APV	€100 plus schoonmaken	€100 plus schoonmaken	Per constatering
	Kappen van een boom van de lijst zonder vergunning	€300 per boom	€3.000 per boom	1-3 maanden (plantseizoen)
	Kappen van een houtopstand zonder aanlegvergunning	€10 per m2 en een herplant plicht	€100 per m2 en een herplant plicht	1-3 maanden (plantseizoen)

De te stellen begunstigingstermijn kan **korter** indien sprake is zich één of meerdere van de volgende situaties voordoen:

recidive;

acuut gevaar;

het niet nakomen van afspraken;

gelegenheid die reeds geboden is om de overtreding ongedaan te maken;

klachten.

De begunstigingstermijn kan **langer** indien sprake is van een van de volgende situaties:

aanpassen van de procedures en bedrijfsprocessen;

lange(re) levertijd van technische en/of facilitaire voorzieningen.

Berekening last onder dwangsom: hoogte

Voor het berekenen van de last onder dwangsomhoogte worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. aard van de overtreding;
- b. (bedrijfs)economische omstandigheden (economisch voordeel, (uitsparen) kosten van technische voorziening);
- c. afschrikkeffect;
- d. redelijke verhouding tot de overtreding;
- e. potentiële (milieu)belasting.

Verder is de aard van de overtreding van belang, hierin kan grofweg de volgende indeling worden gemaakt, waaraan wordt getoetst:

Licht:

- overtreding is gemakkelijk ongedaan te maken;
- de (milieu)schade ten aanzien van water, bodem, lucht, hinder of gevaar is gering.

Middelzwaar:

- de overtredingssituatie is moeilijk(er) ongedaan te maken;
- de schade (aan het milieu) dan wel ernstig gevaar of hinder is aanzienlijk, maar is wel herstelbaar;
- de onveiligheid, bijvoorbeeld constructieve veiligheid, is aanzienlijk maar beheersbaar, herstelbaar en er is geen gevaar voor derden;
- een risico op beperkte verstoring van de openbare orde, maar beheersbaar, herstelbaar en er is geen gevaar voor derden.

Zwaar:

- de overtredingssituatie is niet of zeer moeilijk ongedaan te maken;
- blijvende (milieu) schade (onomkeerbaarheid);
- onveiligheid, bijvoorbeeld constructieve veiligheid, onbeheersbaar, onherstelbaar en/of er is gevaar voor derden;
- een (risico op) verstoring van de openbare orde, onbeheersbaar, onherstelbaar en/of er is gevaar voor derden.

N.B. Voor zware overtredingen, en in elk geval wanneer er gevaar voor openbare orde en veiligheid is of andere zaken waar een snel ingrijpen noodzakelijk is, moet altijd worden afgewogen of het instrument last onder bestuursdwang dient te worden ingezet. Bij last onder bestuursdwang grijpt de gemeente zelf in om het gevaar, de schade, af te wenden of te beperken. De kosten die voortvloeien uit de last onder bestuursdwang en de ongewenste veroorzaker kan de gemeente verhalen op de veroorzaker.

Bepaling herstel- en/of begunstigingstermijn

Voor het bepalen van een redelijke herstel- en/of begunstigingstermijn is het uitgangspunt dat binnen de gestelde termijn de overtreding **redelijkerwijs** ongedaan kan worden gemaakt. Daarbij moet bijvoorbeeld naar de ingreep in de bedrijfsvoering worden gekeken. Ieder individueel geval dient afzonderlijk te worden beoordeeld.

Verkorte termijn

De te stellen herstel- of begunstigingstermijn kan korter indien sprake is zich één of meerdere van de volgende situaties voordoen:

- recidive;
- acuut gevaar;
- het niet nakomen van afspraken;
- gelegenheid die reeds geboden is om de overtreding ongedaan te maken;
- klachten.

Langere termijn

De herstel- of begunstigingstermijn kan langer indien sprake is van een van de volgende situaties:

- aanpassen van de procedures en bedrijfsprocessen;
- lange(re) levertijd van technische en/of facilitaire voorzieningen.

Bijlage 7: Titel 5.1 Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:1 Definitie overtreding/overtreder

1. In deze wet wordt verstaan onder overtreding: een gedraging die in strijd is met het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.
2. Onder overtreder wordt verstaan: degene die de overtreding pleegt of medepleegt.
3. Overtredingen kunnen worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen.

Artikel 5:2 Sancties

1. In deze wet wordt verstaan onder:
 - a. bestuurlijke sanctie: een door een bestuursorgaan wegens een overtreding opgelegde verplichting of onthouden aanspraak;
 - b. herstelsanctie: een bestuurlijke sanctie die strekt tot het geheel of gedeeltelijk ongedaan maken of beëindigen van een overtreding, tot het voorkomen van herhaling van een overtreding, dan wel tot het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding;
 - c. bestraffende sanctie: een bestuurlijke sanctie voor zover deze beoogt de overtreder leed toe te voegen.
2. Geen bestuurlijke sanctie is de enkele last tot het verrichten van bepaalde handelingen.

Artikel 5:3 Artikelen van toepassing

De artikelen 5:4 tot en met 5:10 zijn van toepassing op:

- a. in dit hoofdstuk geregelde bestuurlijke sancties, en
- b. bij wettelijk voorschrift aangewezen andere bestuurlijke sancties.

Artikel 5:4 Legaliteitsvereiste

1. De bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie bestaat slechts voor zover zij bij of krachtens de wet is verleend.
2. Een bestuurlijke sanctie wordt slechts opgelegd indien de overtreding en de sanctie bij of krachtens een aan de gedraging voorafgaand wettelijk voorschrift zijn omschreven.

Artikel 5:5 Rechtvaardigingsgrond

Het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke sanctie op voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestond.

Artikel 5:6 Anti-cumulatiebepaling

Het bestuursorgaan legt geen herstelsanctie op zolang een andere wegens dezelfde overtreding opgelegde herstelsanctie van kracht is.

Artikel 5:7 Preventief opleggen herstelsanctie

Een herstelsanctie kan worden opgelegd zodra het gevaar voor de overtreding klaarblijkelijk dreigt.

Artikel 5:8 Sanctie voor elke overtreding

Indien twee of meer voorschriften zijn overtreden, kan voor de overtreding van elk afzonderlijk voorschrift een bestuurlijke sanctie worden opgelegd.

Artikel 5:9 Vormvoorschrift beschikking

De beschikking tot oplegging van een bestuurlijke sanctie vermeldt:

- a. de overtreding alsmede het overtreden voorschrift;
- b. zo nodig een aanduiding van de plaats waar en het tijdstip waarop de overtreding is geconstateerd.

Bijlage 8: Overzicht van wetten en besluiten onder de werking van de Wabo

Plan	Realisatie	Gebruik	Sloop
	Toestemming bouwen	Toestemming oprichten/hebben inrichting (milieu)	Toestemming slopen Wro
	Ontheffing bouwbesluit	Toestemming 8.19 Wm veranderen inrichting	Toestemming slopen Monumentenwet
	Binnenplanse ontheffing	Toestemming Mijnbouw milieu	Toestemming slopen bouwverordening
	Projectbesluit	Toestemming monument (Monumentenwet)	Toestemming slopen APV
	Tijdelijke ontheffing bestemmingsplan	Toestemming indirecte lozing	
	Ontheffing van het bestemmingsplan bij AMvB	Toestemming monument provinciaal/gemeentelijke verordening	
	Ontheffing beheersverordening	Toestemming gebruik	
	Toestemming aanleggen Wro	Toestemming hebben alarminstallatie	
	Ontheffing van een voorschrift bouwverordening	Toestemming voor wonen	
	In- uitrit toestemming provinciaal/gemeentelijke verordening		
	Toestemming kappen		
	Toestemming aanleg APV		
	Toestemming reclame		
	+ alle geldende voorschriften uit de betrokken wetten		
	<i>aangehaakt</i>		
	Ontheffing flora en faunawet	Ontheffing PMV	
	Kennisgeving flora en faunawet	Melding 8.40 AmvB	
		Ontheffingen lozing, verbranden en storten afvalstoffen	
		Toestemming voor bij AmvB aangegeven toestellen Wgh	
		Besluit vaststelling hogere grenswaarden Wgh	
		Grondslag voor vergunning/handelingen stof-	

		fen/preparaten Wms	
		Grondslag voor vergunning gebruik toestellen wet Luvo	
		Toestemming tot handeling in natuurgebied	
		Toestemming tot handeling habitats en soorten	
		Ontheffing Wbb	

Bijlage 9: Kwaliteitseisen handhaving

Samengevat zijn de navolgende kwaliteitseisen in het Bor opgenomen.

A. Handhavingsbeleid

Procesmatig:

- Het bestuursorgaan stelt het handhavingsbeleid vast in één of meer documenten, waarin het gemotiveerd aangeeft welke doelen het zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daarvoor zal uitvoeren.
- Het bestuursorgaan beziet regelmatig, maar in elk geval naar aanleiding van de evaluatie (artikel 7.10, tweede lid), of het dit beleid moet aanpassen en past het zonedig aan.
- Het bestuursorgaan zorgt dat de andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving dit beleid en het handhavingsbeleid onderling afstemmen.
- Burgemeester en wethouders maken het handhavingsbeleid bekend aan de gemeenteraad. Gedeputeerde Staten maken het handhavingsbeleid bekend aan Provinciale Staten.

Inhoudelijk:

- Het handhavingsbeleid is gebaseerd op een analyse van de problemen die volgens het bestuursorgaan kunnen optreden rond de naleving van de wettelijke bepalingen, daar waar de zorg voor de handhaving is opgedragen aan het bestuursorgaan.
- Het handhavingsbeleid geeft inzicht in de prioriteitstelling en de methodiek waarmee het bestuursorgaan bepaalt of de doelen uit het eerste lid worden bereikt.
- Het handhavingsbeleid geeft verder inzicht in de strategie van het bestuursorgaan voor het toezicht, de rapportage (verantwoording), wijze van sanctioneren (sanctiestrategie) en voor overtredingen die het bestuursorgaan zelf of andere overheidsorganen hebben begaan.
- Het handhavingsbeleid geeft ook inzicht in de afspraken die het bestuursorgaan heeft gemaakt met de andere betrokken bestuursorganen en de organen voor strafrechtelijke handhaving, over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden.

B. Uitvoeringsprogramma

Naast het handhavingsbeleid hoort er ook een uitvoeringsprogramma te zijn. Hiervoor gelden de volgende eisen:

- Het bestuursorgaan werkt het handhavingsbeleid jaarlijks uit in een uitvoeringsprogramma waarin staat welke van de voorgenomen activiteiten het bestuursorgaan het komende jaar uitvoert (rekening houdend met de analyse en prioriteitsstelling).
- Het bestuursorgaan stemt het uitvoeringsprogramma af met de andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.
- Burgemeester en wethouders maken het uitvoeringsprogramma bekend aan de gemeenteraad. Gedeputeerde Staten maken het uitvoeringsprogramma bekend aan Provinciale Staten.

C. Uitvoeringsorganisatie

Het bestuursorgaan richt zijn organisatie zo in dat een adequate en behoorlijke uitvoering van het handhavingsbeleid gewaarborgd is. Daartoe zorgt het bestuursorgaan in ieder geval dat:

- a. de personeelsformatie voor de handhaving en de bij de onderscheiden functies horende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd;
- b. de personen die zijn belast met de voorbereiding van besluiten over aanvragen van een omgevingsvergunning, voor zover die gaan over activiteiten in een inrichting, niet worden belast met:

1. het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen voor een inrichting
2. het voorbereiden of uitvoeren van bestuurlijke sanctiebeschikkingen voor een inrichting;
- c. een op basis van artikel 5.10 van de wet aangewezen ambtenaar niet voortdurend feitelijk wordt belast met het uitoefenen van toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen in dezelfde inrichting;
- d. de organisatie van het bestuursorgaan ook buiten de gebruikelijke kantooruren bereikbaar en beschikbaar is.

Het bestuursorgaan zorgt er ook voor dat:

- a. een beschrijving wordt vastgesteld van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening voor het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijke sanctiebeschikkingen.
- b. de uit te voeren werkzaamheden plaatsvinden volgens deze beschrijving.

D. Borging van de middelen

Het bestuursorgaan zorgt in ieder geval dat:

- a. de beschikbare financiële en personele middelen, die nodig zijn voor het bereiken van de op basis van artikel 7.5, eerste lid, gestelde doelen en voor het uitvoeren van de benodigde activiteiten, inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd;
- b. voldoende benodigde financiële en personele middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma, bedoeld in artikel 7.6, eerste lid, en dat deze middelen zonodig worden aangevuld of het uitvoeringsprogramma zo nodig wordt aangepast.

E. Monitoring

Het bestuursorgaan bewaakt met behulp van een geautomatiseerd systeem de resultaten en de voortgang van:

- a. de uitvoering van het uitvoeringsprogramma, bedoeld in artikel 7.6, eerste lid;
- b. het bereiken van de op basis van artikel 7.5, eerste lid, gestelde doelen.

In het systeem registreert het bestuursorgaan verder gegevens die het heeft verzameld in het kader van de handhaving.

F. Rapportage

Het bestuursorgaan rapporteert periodiek over:

- a. het bereiken van de op basis van artikel 7.5, eerste lid, gestelde doelen;
- b. de uitvoering van de voorgenomen activiteiten, bedoeld in artikel 7.5, eerste lid, in verhouding tot de prioriteitenstelling, bedoeld in artikel 7.5, derde lid, onder a;
- c. de uitvoering van de afspraken, bedoeld in artikel 7.5, vijfde lid.

Het bestuursorgaan evalueert jaarlijks of de activiteiten in het uitvoeringsprogramma, bedoeld in artikel 7.6, eerste lid, zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de op basis van artikel 7.5, eerste lid, gestelde doelen.

Burgemeester en wethouders maken de rapportage, bedoeld in het eerste lid, en het verslag van de evaluatie, bedoeld in het tweede lid, bekend aan de gemeenteraad. Gedeputeerde Staten maken de rapportage, bedoeld in het eerste lid, en het verslag van de evaluatie, bedoeld in het tweede lid, bekend aan Provinciale Staten.